درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ ոչ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փօստայի փուլ կ՚ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԿԵԱՆՔԻ ԸՄԲՌՆՈՒՄԸ

Կեանքի եւ աշխարհի մէջ յաջողելու հարցը՝ մարդկութեան չափ հին ըլլալով հանդերձ միշտ արդիական եւ նոր կը մնայ ու պիտի մնայ մշտնջենապէս։ Քաղաքակրթութեան մէն մի դիմակերպումը անձնաւոր իմաստասէրներ եւ ընկերաբաններ՝ համայնքներու կենսական փորձառութեան վրայ հիմնուելով՝ այլազան կարծիքներ կտրած են, իբրեւ գաղտնիք կեանքի յաջողութեան։ Ժամանակի ընթացքին մէջ, առանց իւրաքանչիւրն ունեցած է բնականօրէն իր կարեւորութեան ու ազդեցութեան շրջանակը մինչեւ որոշ հանգրուան մը սակայն, ուր կը մոռցուին այլեւս կամ նոր ըմբռնումներու հետ կը ձուլուին, իբրեւ վաւերական երբեմնի կենցաղին՝ եւ ի նպաստ ներկային աւելի բաւարար մատակարարներ կազմելով։

Արդի բարոյագէտին վերջին վճիռը կեանքի ու աշխարհի յաջողութեան իբրեւ միակ գաղտնիք՝ վստահօրէն կը շեշտէ միտքի ու սրտի հաւասար զարգացումին անհրաժեշտ պէտքը։

Տեսակէտները, շատ անգամ կը տարբերին ի հարկէ, իւրաքանչիւր խորհողի խառնուածքին համեմատ. կրնայ ըլլալ նոյն իսկ որ՝ անոնց ամէն մէկը բոլորովին անջատ եւ աննման ըմբռնումներ ունենան կեանքի, երջանկութեան, մարդուն դերին ու յարակից բոլոր պարագաներուն նկատմամբ. մէկը՝ սակաւապէտ ապրումը ջատագոված ու յանձնարարած է իր ինքնուրոյն գաղափարներուն հետ, ուրիշ մը՝ հարստութիւնն ու պերճանքը բնաւ արգելք մը չի համարիր անբասիր ապրուստին. եւ վերջապէս գտնուած են շատեր ալ, որոնք աւելի միջին ճամբայ մը ցոյց տուած են, եւ այդ յատակագծին համեմատ պարզած՝ տեսութիւններու եւ հրահանգներու մանրամասն ամբողջութիւն մը։

Բայց բոլոր այս երեւութական զանազանութիւնները, միեւնոյն ուղին կը մատնանշեն յաջողութեան համար.— Պատրաստել ազնուացած սրտեր ու բեղմնաւոր միտքեր։

⁂

Ընկերական յարաբերութիւններու յարափոփոխ պատկերացումներուն մէջ, միշտ կը հանդիպինք սակայն այնպիսի դէմքերու, որոնք վերի անհերքելի ճշմարտութեան հակառակը կը թուին, [illegible] մտքի դիւրաթեքութեամբ օժտուած ըլլալով ակնաբախ դիրքերու, ինչ որ կեանքի մէջ կատարեալ յաջողութեան պատրանքը կը ցուցադրէ հեռուէն դիտողին։ Եւ ասիկա անո՛ր համար որ յաջողութիւն բառածն իսկ անձէ անձ տարբեր նշանակութիւն ունի. հացի ու գաղափարի բազմաձեւ պայքարներուն մէջ, ամէն մէկը իր վիճակին ու կազմուածքին համեմատ կը սահմանէ յաջողութիւնը, մտաւոր նպաստաւորումներէն սկսելով մինչեւ բարոյական ու նիւթական ամէնէն նախանձելի դիրքերը առաջնական խոչընդոտներով լեցուն են մարդկային զանազան դասակարգերուն համար։ Ուստի մենք իբրեւ մեծագոյն յարացոյց՝ ընդունելով բարոյական ու նիւթական հաւասարակշիռ յաջողութիւնը՝ պիտի ներկայացնենք քիչ մը վերը յիշուած յատկանշական դէմքերուն իսկութիւնը, զերծ հարեւանցի դիտողներու ամփոփ խաբկանքներէն։

Անձը եւ գործը՝ անդունդներով զատ կը մնան իրարմէ, այս կարգի մարդերու ինքնութեան մէջ։ Հո՛ս է չափակէտը իրենց գետնաքարշ կեանքին, որ վատթար կեղծաւորութեան մը բոլոր երանգները կը խտացնէ։

Միակողմանի կրթութեան ու զարգացումի այլանդակութիւններէն տպաւորուած ըլլալով շատ քայքայիչ դեր մըն է իրենց կատարածը, ընդդէմ բարոյական աշխարհի պահանջումներուն։

Այս տեսակ դրական մարդոց քով, սիրտը գոյութիւն չունի ու մարդը մեռած է ներսէն։ Ուստի տպաւորածքի պահանջումներուն հանդէպ իրենց առաջին ու վերջին գործը կ՚ըլլայ սերտել միջավայրին ընկերականութիւնը, միտքի ճարպիկ դարձուածքներ, դիւրաճկուն ոլորումներ յղանալ՝ անթերի կերպով ներկայացնելու համար բաժին ինկած գործը, որմէ կախեալ է նիւթական գոյութիւնը։ Մի՛շտ եւ միայն ասոր կը հետապնդէ այս տեսակ անձերու բովանդակ կորովը։ Օգտակար ըլլալ, արդիւնաւորել գործը, ոչ երբեք ուրիշի նպաստելու ամենափոքր տրամադրութեամբ, այլ որովհետեւ այդ արդիւնքին փոխարինութիւնն է իր փրկանքը։

Այդպիսի մէկը շահագործելով մէկուն միամտութիւնը, միւսին ագիտութիւնը, փնտռուած մը կը դառնայ ամէն դասակարգէ։

Ինծի չէ՛ թէ մարդ մը այսքան [illegible] համարուելով հանդերձ՝ բնաւ ճշմարիտ բարեկամ չէ՛ կրնար ըլլալ մէկուն, մտերիմ երբեք, որովհետեւ սիրտ չունի։ Բայց ասոր փոխարէն՝ բիւր ժպիտներ, չինծու ձեւեր, դրուիչ հաճոյակատարութիւն մը կը շռայլէ հարկ եղած ատեն եւ նոյն իսկ երբեմն այնպիսի լուրջ ապացոյցներ կը գործադրէ՝ երեւալու համար ի՛նչ որ չէ, այն աստիճան ճարպիկ ցուցադրութիւններ կը սարքէ որ՝ տարակոյսները կը փարատին այլեւս։ Ասանկները մասնագէտ դերասաններն են ընկերային թատերաբեմին, որոնք յարատեւ վարժութեամբ անսխալ կատարելութեան կը հասցնեն անսպառ տաղանդնին։ Մանաւանդ որ այս բոլորէն վեր՝ առանձնած գործի մը, վարձկան աշխատութեան մը գեղեցիկ արդիւնքը կը ցուցադրուի, ստուգիւ ուշագրաւ, ինչ որ բաւական էր արդէն շատ զմայլելի գաղափար մը ներշնչելու, քանի որ հասարակութիւնը՝ գործոնն ու արդիւնքովը կը հետաքրքրուի գլխաւորապէս եւ անձը չի փնտռեր, երեւոյթներէն խաբուած ըլլալով։

Հա՛րկ էր յիշեցնել սակայն, թէ միամիտ ռամկութիւնն է որ կը խաբուի արտաքին հմայքներէն ու յաջողութեան բարձրագոյն աստիճան մը կը վերագրէ անոնց. ինչ որ գոյութիւն չունի, իրականին մէջ, որովհետեւ նիւթական յղփացում մըն է միայն վայելածնին, միտքի մանուածապատ գործունէութեամբ գոհացուցած են լոկ ֆիզիքական ձգտումներ. անոնք չեն ճանչնար բարոյական ու հոգեկան կեանքին ազնիւ հաճոյքները. եւ հետեւաբար իրենց յաջողութիւնը թերի կը մնայ եւ գաղափար իսկ չեն կրնար կազմել անխառն երջանկութեան մասին։

⁂

Պզտիկ մը ուսումնասիրութիւն պիտի բաւէր համոզուելու թէ ընկերային վատթարութիւններու մեծագոյն մասը՝ անոնց արարքներէն ծնունդ կ՚առնեն. անհատնում վէճերով կը լեցուին յաճախ ջոջերէն սկսելով մինչեւ աղքատին խեղճուկ խրճիթը, անհաւատարիմ ընթացքներու մշտնջենական արձագանգներ բերելով կեդրոնին. բոլոր անոնք կը ծագին մասնաւորապէս ա՛յն երդիքներուն տակ, ուր սիրտը քարացած է եւ միտքի նիւթամոլ հաշիւներով փորձուած է լուծել կենսական բոլոր հարցերը։ Եւ արդէն կարելի՞ է յուսալ թէ՝ տունէն դուրս այնքան սարքին կեղծիքով՝ անծանօթներու համակրութիւնը գրաւող մը պիտի կրնար նոյնը արժանաւորել գլուխ գլխի ապրուստի պահուն, եւ ըլլար նաեւ տիպար անձ մը այդ նոր մթնոլորտին մէջ, ուր անկեղծութիւնը միայն արժէք կ՚ունենայ։

Շահագիտական ամուսնութիւնները եւ անխուսափելիք ձեռնածութիւնները՝ կարելի եղածին չափ զերծ մնալու համար կոչուածին ծանրութենէն, ո՞ւր կը մնան անոնք։ Կրօնքներէն նուիրագործուած եւ բարոյական գոյութեան յարատեւութիւնն ապահովող՝ ոչի՛նչ կը ճանչնան։ Նո՛յն նիւթամոլ բնազդներուն կիրարկումն է որ կը հետեւին, եւ նիւթական պէտքն է որ կը մղէ զիրենք՝ ուրիշի մը ճակատագիրն իրենցինին միացնելու. եւ հետեւանքները տեղ չեն ունենար հաշիւներուն մէջ։ Ուստի միշտ մշտուն եւ համակրոտ, միշտ գործունեայ, մեղմասէր եւ ընտանեսէր միանգամայն յաջողելով ձեւանալ, գործին հետ՝ անսպառ անձի մը պատրանքն ալ կը մշտնջենաւորեն իրենց շուրջը, եւ առնարգել կը հետեւին մարդկային ա՛ն բոլոր կիրքերուն, նիւթամոլիկ բնազդներուն, որոնց մէջէն եթէ սի՛րտը պակսի՛ միացածը կ՚ըլլայ սոսկ խուժդուժ անասնութիւն մը։ Ասանկ ազբիւրը՝ քնքուշ աղէտներուն գաւառ բազմաթիւ յարկերուն տակ, ուր անձը չքացած է սրտին հետ, եւ ամէն կին իբր անշունչ իր մը, անհրաժեշտ կարասի մը, շատ շատ՝ շահագործելի ստրուկ մըն է, եւ զաւակները՝ անխորժ հետեւանքներ։

ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

Տիարպեքիր

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ

ՆԱՀԱՆԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

Հոկտեմբեր 24ին, Վեհափառ Կայսեր ծննդեան բարեբաստիկ տարեդարձին օրը բացուեցաւ Տրապիզոնի Նահանգային Արուեստահանդէսը Մէյտան հրապարակին վրայ, զօրանոցին կից շէնքին մէջ։ Հետաքրքրութիւնս գոհացնելու համար այցելեցի։

Դուռը նստող պաշտօնեային կը ցնծամ քառասուննոցը ու նեղ եւ երկայն սանդուխէն վեր կը բարձրանամ։ Երկայն սրահ մը կ՚երկննայ առջեւս, ուր կարգաւ շարուած են հողէ եւ պղինձէ շինուած զանազան առարկաներ, որոնք թէեւ վայելուչ՝ բայց չեն հետաքրքրեր զիս։ Սրահին վրայ կը բացուին երեք ընդարձակ սենեակներ։

Առաջին սենեակը կը մտնեմ։

Համայնապատկերը կը պարզուի աչքիս առջեւ։ Հոս սա աքաղաղը ճիւղի մը վրայ թառած, զոր թուիչի վրայ բանած է Կիրասոնի Թաղապետ Բաֆրան Եօրկի փաշայի եղբօր կինը, հոն պատէն կախուած ձիւան խոլական վազը, մետաքսով եւ ոսկեթելով բանուած, եւ նա ծաղկանկարը, որուն վրայ կը կարդամ «Բաշի գլուխ» բառերը՝ հմուտ Հայուհիի մը՝ Թէֆթեր Սանտալճեանի կողմէ պատրաստուած։

Աչքերս չորս կողմը կը պտտցնեմ։ Բանուածքներու, գործերու, խալիչաներու դիւթիչ պէսպիսութիւն մը կայ, բոլորն ալ տեղական արտադրութիւններ, եւրոպականներէ չզանազանուելու աստիճան ճարտարութեամբ շինուած։ Շատերու տակ հայ անուններ կը կարդամ։ Աչքառու է մահճակալի խոշոր ծածկոց մը, զոր շինած են հայ—հռոմէական մայրապետներ։ Շքեղ զարդանկար մը ոսկեհիւս, որ կը փայլփլայ պատուհանէն ներս սպրդող արեւին ճառագայթներուն տակ. հիացումս կը գրաւէ, կը մօտենամ ու կը կարդամ Նազիկէ Կօթօղեան անունը։

Երկրորդ սենեակը կը մտնեմ։

Հնօրեայ զէնքերու, արծաթէ սուրերու, փայտէ ատրճանակներու ճոխ ցուցադրութիւն մը կայ։ Սենեակին չորս կողմը շարուած են կահագործական արտադրութիւններ, շքեղ քօնսօլներ, հայելիազարդ խոշոր պահարաններ եւ թանգարաններ ծանրագին ու նուրբ փորուածքներով։ Մարդի շիւղերէ շինուած վանդակ մը կը զարմացնէ այցելուները։ Այս ամէն բաներու մէջ եղական է խոշոր շոգենաւ մը, զոր շինած է հանգուցեալ կուսակալ Գատրի պէյ, որ գեղարուեստասէրի համբաւ ունէր, որուն ապացոյցը հոս մեր աչքին առջեւ ունինք։ Եւրոպացի այցելու մը իր հիացումը յայտնելէ վերջ փափաքած է գնել, բայց ծախելու հաւանութիւն չէ յայտնուած։

Աչքիս կը հանդիպի պատկեր տուփ մը, որուն մէջ կը նշմարեմ խոշոր կօշիկ մը, կէս մէթր մեծութեամբ, ձեռագործ Կիրասոնցի Թէոդոր Վոլավանի կօշկակարին։

Երրորդ սենեակը կը մտնեմ։

Նայուածքներս իսկոյն կը կառչին երեքուկէս մէթր երկայն ու կէս մէթր լայն իւղանկար Տրապիզոնին։ Կը մօտենամ նկարին. ծովափին վրայ կը նշմարեմ վինկի թերթիկներ, որոնց վրայ նկարուած են բնական տեսարաններ։ Բովը կը տեսնեմ հատոր մը՝ հայերէն եւ ֆրանսերէն զարդագիրներու։ Այս ամէնուն մէջ կը թրթռայ տաղանդը գեղարուեստագէտ հայր Պետրոս վարդապետ Պօղոսեանի, որուն իւղանկարներուն վրայ առաջին անգամը չէ որ կը հիանամ։

Ասոնց քով կախուած կայ խոշոր իւղանկար մըն ալ։ Տրապիզոնի Նաւահանգիստին եզրը ալեկոծութիւն մը կը ներկայացնէ։ Վեց առագաստաւորներ իրարու ընդհարած են։ Ճամբորդներ եւ նաւաստիներ ալիքներուն վրայ կը տատանին։ Գործ Մէյխէլէտտին էֆէնտիի։ Միւս կողմը կը դառնամ, ու նայուածքներս կը սեւեռեմ սեւ մատիտով գծուած նկարի մը վրայ որ կը ներկայացնէ Նէճմէտտին Բաֆրան էֆէնտիի կենդանագիրը։ Գործ երիտասարդ արուեստագէտ, Կիրասոնաբնակ Գ. Փարգիր Խօջեանի։ Գծերու նրբութիւն, արտայայտութեան բնականութիւն անթերի կ՚ընեն այս նկարը։ Հոս տեղն է քանի մը գնահատական տողեր նուիրել։ Պ. Խօջեան, բնիկ Շապին Գարահիսարցի, ինքնաշխատութեամբ զարգացած բնածին տաղանդ մըն է։ Ասոր մօտ կը գտնուին պատկեր ոսկեզօծ եւ արծաթազօծ երեք գիրեր, նոյնպէս գնահատելի հայ տաղանդի մը ձեռագործը, որուն տակ կը հանդիպիմ ծանօթ անունի մը, Պ. Փիլիպպոս Խանճեան։

Սենեակին մէջտեղ սեղանին վրայ կը գտնուի կէս խորանարդ մէթր ծաւալով քարափոր մզկիթ մը, երկու սրածայր մինարէներով, վայելուչ ու դժուարին գործ մը, որ ամէն այցելուներու սքանչացումին կ՚արժանանայ։ Կերտողն է Ֆաթսացի յոյն մը։ Ասոր քով, ապակեփեղկի մը մէջ կախուած է արծաթ բիւրեղներէ շրջանակ մը, որուն մէջ ոսկի բիւրեղներով գրուած են «Բատիշահըմ չօք եաշա» բառերը, գործ Սամսոնի Ռէժիին տնօրէնին որդւոյն։ Յիշատակելի է նաեւ նոյն պարոնին օսմանեան հին դրոշմաթուղթերու մէկ հաւաքածոն։

Ինչպէս կը տեսնուի, բաւական թիւով հայ ձեռարուեստագէտներ եւ ուհիներ մասնակցած են այս ցուցահանդէսին։ Ըստ իս, իրենց արտադրութեան նրբութեան եւ խնամուածութեան տեսակէտով, կը գերազանցեն։ Մենք ուրախութեամբ կ՚արձանագրենք այս պարագան, ու գոհունակութիւն կը զգանք, երբ կը հանդիպինք գովեստի արժանի գեղարուեստագէտներու, որոնց թիւը սահմանափակ է դժբախտաբար գաւառներու մէջ։

Ցանկալի է որ հետզհետէ աւելնայ ցուցադրողներու թիւը. այս պարագային պիտի խօսինք անոնց վրայ ալ։

Տրապիզոն ԵՐ. Մ. ՃԻՒՀԵՐԵԱՆ

[illegible]

(ՔՄԱՅՔ)

Երբ իրիկուան գեղջուկները դաշտէն տուն կը դառնային վերջալոյսի ստուերներու անձառ դիւթանքին մէջ, ցանկերուն տակ նշմարեցին Միհրանը, որ փռուած էր հովուուհիին գրկին մէջ, երազո՛ւն, երջանի՛կ, շէկ արեւին տակ, ուրկէ քաղցրութիւններ կը հոսէին ալիք ալիք, վայրկեանի մը համար մոռցնել տալով սիրտի խորունկ ցաւերը։ Աչքերը յուզում կ՚արտայայտէին, ու կը նայէր թուխ ամպերուն, որոնք անուրջներ գրկած էին։ Սիրոյ ցաւերը կ՚այրէին իր կուրծքին տակ, ու աշնան տժգոյն արեւի մը շողերը կը թափառէին իրենց վրայ, տերեւներուն ստուերին տակ, լամբարին ժանեկազարդ վարդագոյն լուսամփոփին խուսափող պզտիկ ցոլքերուն նման։ Խոտէ փափուկ գորգերուն վրայ, ծաղիկները լայն լեռնավարդերու հանգոյն, շողերը լեռներուն կը թափառէին, կ՚իյնային անձրեւանման ծառերու բարձրէն, ու կ՚երգէին հաշտութիւններով։

Ու դողացին անոնք սարսռագին, գեղջուկներու նայուածքէն։ Քիչ մը առաջուան հանդարտ՝ անձայն ու ինքն իր առանցքին վրայ թաւալած ծովն էր որ փրփուրներ պիտի թքնէր իրենց երեսին, լռեցուցած, կատաղօրէն, ու մանաւանդ այդ փրփուրին խաղալիկ պիտի ըլլային իրենք տարուբեր. այսպէս գեղջուկներու քով պահուած գաղտնիքին յուշքէն դողացին անոնք, վեհերոտ սիրահարները։

Աղուոր գեղուհին սիրականին փունջ կապելու ելած էր մենչացին կանուխ. իր մուշտակէ ցայգազգեստին մէջ փաթթուած, աղուորին տեսքէն պսակին ծաղիկները գգլուած, իրենց աղուոր կոճակները բացին անոր տժգունած, թափանցիկ մարմնին առջեւ։ Գեղեցկութիւններու անձառ դիւթանք մը կը նուաղէր իր շուրջը յուշիկ, խուսափուկ ու երազուն ծիծաղումներով. բնութեան կանանչ, կապոյտ ժապաւէնները ալիք ալիք կ՚երկննային իր նստած տեղէն, խարտեաշ սարերը, ու աքասիաներու տերեւներուն ստուերին տակ ընկողմանած՝ իր սիրտին ցաւոտ խաղերը սրինգին կը յանձնէր։ Հրճուանքի ու խորունկ ցաւի նուագ մըն էր ասիկա, որ իր ականջներուն ջինջ սահողաչարին մօտ կը հեծկլտար, համբուրելով, գինովցնելով հոգիները։ Կը տեսնէր նուէրը, գեղեցիկ ծաղիկներու փունջը, որ կը թօշնէր տակաւ. գեղջուկներուն նայուածքը նորէն հոտ ալ, յիշեց հօրին ու դողաց, սեթափումը մը վատ զգայնութեամբը ցնցուելով, մսելով։

Ու գեղջուկները կը տեսնէին նորէն պարմանին, տերեւներուն կանանչ ժանեակներուն մէջը բանուած, մացառախիտներու խորքին մէջ, որ կը առնչուէր՝ իր նուաղկոտ նայուածքին հրապոյրները պատսպարելով շուրջը։ Իր մտածումը կ՚երթար բացուելու ցաւի երգին մէջ։ Աչքերը սէրէն արիւնոտած էր, ու ընկողմանած թաւ արմաւենիի արեւին լոյսին մէջ թաթխուած շուքին տակ, մինա՛կ, լուսնակ գիշերով, կ՚երազէր սիրականին, որուն կարօտը բնաւ չէր հիննար իր կուրծքին տակ։

Բռնկած էր տղուն սիրտը, հովուուհիին սէրէն վայելքը նոր ըղձանքներու կարթած էր տղուն միտքը։ Կը հասնէր տակաւ, արտմագին երգելով հովիւին սէրը. «Ո՛վ անտառին աղուոր աղջիկը՝ քու դէմքդ լուսնկայէն աւելի փայլուն է, ու քու թուշդ մեղրէն շատ աւելի անուշահամ. քու բերնէդ մեղրի խորիսխ կը կաթէ, թո՛ղ որ ծծեմ զանոնք. քու բուրմունքդ, ո՛վ սիրական սիրուհիս, վարդէն հոտով, քու տեսքդ ծիածանին երփներանգ ճիւղերուն պէս է, որ մշուշոտ օդին կը ծագի. արե՛ւը թող չմարի, երբ դուն դուրսն ես, ու լուսնկան թող իր խո՛ր, ալեծուփ բաւիղին մէջ քնանայ, չելլայ որ տեսնեն քեզ ու նախանձին։»

Վերադարձին՝ տղուն իր ցաւը լացաւ ժամուն դուռը, այրած թիթեռնիկի մը պէս, մտաբերելով տժգունած դէմքը սիրուհիին որ, սիրականին կ՚երազէ՛, մտաբերելով մանաւանդ, տերեւին տակ խանծող արտերէն վերադարձող խոնջած գեղջուկները։ Ո՛չ մէկ մտածում կրցաւ զինք կեցնել այդ սէրէն, ո՛չ ալ. բայց կը սիրէր տղան, ու պէտք չէր որ մէկը դիտողութիւն ընէր. սէրին այրող կրակը բաւ չէ՞ր. բայց իր հոգին ալ երգ մըն էր համակ, հովուուհիին սէրէն սրբուած, երգուած։ Ու ան ատեն էր որ նախանձը սանձուեց յուշիկ։

Առտուանց, չինկնա գեղուհին, իր սիրականին փունջ կապելու ելած էր յուզուած. աղուորին տեսքէն, ծաղիկները իրենց շքեղ կակոնները ցուցադրեցին ձիւնոտ լանջքերուն վրայ, ծաղիկները համբուրեցին տժգունած մամէ մասերը հաբին որ իրենց կը հպէր. գեղեցկութիւններու անձառ դիւթանք մը կը նուաղէր շուրջը յուշիկ, խուսափուկ ու երազուն ծիծաղումներով. ընկողմանած այդ ծաղկոտ պուրակին խորը, թաւ արմաւենիի՝ արեւին լոյսովը թաթխուած շուքին տակ, մտածո՛ւն, իր սիրտին ցաւը, սրինգին խաղերուն կը պատմէր մարմրո՛ւն, վշտաւո՛ր, ու սիրտը լո՛ւռ կ՚ունկնդրէր այս գեղեցկութիւններուն երգին. ծառերը լալով մտիկ ըրին հովուուհիին՝ որ կ՚երգէր, ու ծաղիկները չորցան դալկահար, ու ծովուն եռուէն պլպուլին երգը սիրոյ ցաւի վերջալուսումով մը մարեցաւ։

Թօսրը չողաց. տղուոր գտնէն էր տըրիւլլուն, աղջկան մը նախանձին զոհ. Միհրանը իրն էր, անոր ինչո՞ւ տար... Երջանկութիւնն էր որ թռաւ...։ Հիմա լռութիւնն է, ստուերն է ու կանանչ գիշերը, որ կը հասնի իր մենչացային երգին մէջ լո՛ւռ, ու ստուերն է նախանձին որ կը սահի, կ՚աներեւութանայ կանանչ ժանեակներուն քովէն։

Ծառերը, ծաղիկները ու պլպուլը սորո՛ն սուգը լացին տրտմօք։

Ամասիա Վ. Ց. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԿՐՕՆՔԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Առ Տ Գ. ՍՐԿ. Հ.

Ազնի՛ւ բարեկամս,

Ժամանակին ստացած եմ Ձեր Հոկտ. 24 թուակիր նամակը։ Խորին շնորհակալ՛եմ Ձեր անկեղծ զգացումներուն համար։ Եւ որովհետեւ այս անգամուան գրելիքներս հանրային նկատում մըն ալ ունին, ուստի հրապարակաւ կ՚ուզեմ գրել Ձեզ զանոնք։

Քրիստոնէական կրօնքը, ինչպէս ամէն ճշմարտութիւն, ունեցած է արդարեւ իր հալածումը, թէպէտ ասիկա իրեն աւելի յառաջդիմութեան ու ծաւալումին սատար մը եղած է միայն։ Քրիստոնէութեան դէմ շատ պայքարներ մղուած են, շատ խոչընդոտներ հանուած են անոր հաստատուելէն ի վեր։ Անոր պատմութեան վրայ հարեւանցի ակնարկ մը բաւական պիտի ըլլայ հիացում մը ներշնչելու մարդուն։ Կը յիշէք անշուշտ այս վսեմ կրօնքին նախնական դարերը, եւ համեմատական յառաջատուութեամբ՝ անոր միջին ու վերջին դարերու նկարագիրները։ Ի՛նչ փուլեր անցած է, ի՛նչ շրջաններ բոլորած է անիկա։

Իր ծագումին մէջ, իր առաջին քայլերուն մէջ իսկ բուռն ընդդիմութիւն մը կը կրէ։ Անոր անդամները կը բանտուին, կը չարախօսուին, իրենց միաբանական կապը կը քակուի, ցիր ու ցան կ՚ըլլան ու կը նահատակուին։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (78)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԵՐ

Է.

— Բայց կը կարծեմ թէ ամբողջ կեանքիս մէջ պիտի պահեմ այս վիճակս։ Մինչեւ հիմա առիթը չներկայացաւ ինծի, կամ թէ այն կինը՝ որ այդպիսի զգացումներ ներշնչէ։ Ինծի այնպէս կը թուի որ ո՛չ մէկ բան աւելի քաղցր է քան հաւատարմօրէն սիրելը, որուն ամբողջ ուժովը, եւ իմ սէրէս անդին ոչինչ տեսնելը։ Կ՚ուզէ՞ք առոր փորձը ընել...

Լիւսի իր հեգնական շեշտը ձեռք առաւ նորէն։

— Ինչո՞ւ համար ես պիտի ըլլամ ձեր այդ փորձին առարկան։ Ուրիշ զոհ մը փնտռեցէք։ Բան մը ըրած չեմ ձեզի։ Քիչ մը գութ ունեցէք։

— Օ՜հ, բան մը չեմ ուզեր ձենէ, այլ միայն թոյլտուութիւն՝ ձեզ սիրելու համար...

— Բայց ամէնուն ալ կը թոյլտարեմ այդ բանը։

— Ձեզի ըսելու... պատասխանեց Բոլ։

— Ա՜հ, տարապայմա՛ն պահանջումներ։

— Համարձակ շեշտով տրուած խոստում մը կը բաւէ. թէ չպիտի մերժէք համոզուիլ։

— Չէ՞ք պիտի նախընտրէիք որ իմ սիրտս ձեզի ընծայուէր ընդհուպ, արծաթէ ափսէի մը վրայ, ու ծնրադիր։

— Ձեր յաւակնիլը ձեր սրտին տիրանալ։

— Ուրեմն։

— Ձեր ձեռքը միայն, ըսաւ Բոլ խնդալով։ Ձեր սպիտակ թոյլ ու աղուոր ձեռքը բաւ պիտի ըլլայ սկզբան։ Ապահով եմ թէ սիրտը յետոյ պիտի գայ։

— Յանձնապաստա՛ն։

— Յանձնապաստանութիւն չէ ըրածս, այլ ձեզի նկատմամբ զգացած անկեղծ սիրոյս հզօր գիտակցութիւնը։

— Ութը օրէ՞ ի վեր։

— Առաջին անգամ ձեզ տեսած օրէս ի վեր։

Այն ատեն Բոլ առաջ բերաւ իր զգացած տպաւորութիւնը Լիւսիի առաջին անգամ հանդիպած օրը՝ տիկին տը Մոնթըպէլի բնակարանը, իր պահած յիշատակը եւ նորէն տեսնելու ատեն ունեցած ուրախութիւնը։ Համոզումով ու ջերմագին շեշտով մը կը խօսէր պատանին, ինչ որ յուզեց Լիւսին։ Լուռ մնաց մանկամարդ աղջիկը եւ ալ եւս չծաղրեց։ Մեծապէս զարմացած այդ կերպարանափոխութեան վրայ, կը խորհէր շնորհակալութիւն յայտնել Բոլի եւ նոյն իսկ պարծենալ իր տարած յաղթանակով։ Պատանին իրեն քաշելով Լիւսիի մէկ ձեռքը, մեղմօրէն կը սեղմէր մատներուն մէջ, ուրախ անոր թոյլատու ընթացքին վրայ։ Սակայն ճշմարտութիւնը սա էր որ մանկամարդ աղջիկը բան մը չէր նշմարած։ Շատ լրջօրէն կը խորհէր, Նոր Աշխարհի բոլոր կիներուն պէս, երբ սա մեծ բառը կ՚արտասանեն իրենց դիմաց. ամուսնութիւն։ Ո՛չ թէ Բրավոնի հետ ամուսնութիւնը մտմտուք կը պատճառէր, այլ որովհետեւ, առաջին անգամ ըլլալով, ամուսնութեան գաղափարը նիւթական ձեւ մը կ՚առնէր աչքերուն առջեւ, եւ մարդու մը մէջ կը մարմնանար, որ կրնար իր ամուսինը դառնալ, եթէ հաւանութիւն յայտնէր։

Առաջին անգամ ըլլալով, Լիւսի ուշադրութեամբ դիտեց Բոլը, անոր նկարագիրը հասկնալու համար դէմքին գիծերուն մէջ։ Սիրուն այլ կանացի դիմագիծեր ունէր. խորհրդաւոր քաղցրութեամբ մը՝ կոմսին առնական ու յանդուգն դէմքը աչքերուն առջեւ բերաւ։ Իրեն այնպէս թուեցաւ որ Բոլ ճշմարիտ տղայ մըն էր Արմանի քով։ Այն մարդը՝ որուն կողմէ սիրուիլ ու պաշտպանուիլ կ՚ուզէր կեանքի մէջ, այդ կորովի ու խիզախ զինուորն էր։ Բայց ստուեր մը անցաւ իր մտածման վրայէն, ի յուշ անցած գացած ամիսներուն, երբ Արման երկար ժամեր կ՚անցնէր իր հետ, այնքան հոգածու եւ սիրալիր։ Անիկա միթէ չէ՞ր սիրեր զինքը, անյաղթելի խոչընդոտներով բաժնուած ըլլալով հանդերձ։ Արման ո եւ է բառ չէր արտասանած այդ մասին։ Ասով հանդերձ՝ եթէ հարկ ըլլար կարծիք յայտնել, Արմանը Բոլէն աւելի բուռն կերպով իրեն սիրահարած պիտի գտնէր Լիւսի, իրաւ է որ քիչ մը դառնութեամբ։

— Ի՞նչ կը խորհիք, հարցուց պատանին մտատանջ, տեսնելով որ լուռ կը մնար Լիւսի. կը մտադրէք աւելի՞ ներողամիտ գտնուիլ ինծի նկատմամբ։

— Ո՛չ։ Բացարձակ վստահութիւն չունիմ ձեր յեղակարծ փղձկումներուն վրայ։ Ինքզինքնիդ օտար տեղ մը կը զգաք. ա՛ս է ճշմարտութիւնը։ Գիւղաբնակութեան ձանձրոյթներուն անձնատուր, մտախոհութիւններդ ցրուել կ՚ուզէք, սիրաբանութեան մը պատիրը ընելով ինծի... Մտովի ըսէք. «Աւասիկ մանկամարդ աղջիկ մը, որ Ամերիկայէն կը հասնի. թերեւս տարբեր պիտի ըլլայ միւսներէն... զգայնական փոքր պայքարով մը՝ մինչեւ աշուն ժամանակ պիտի անցընենք։» Այսպէս չէ՞։

(Շարունակելի)

Այս կրօնքը իր ծագումին մէջ Հրէութիւնը կը գտնէ իրեն դէմ. Հրէութիւնը ա՛յնքան նախանձախնդիր փարիսեցիական օրէնքներուն, ա՛յնքան վրէժխնդիր իր կարծեցեալ թշնամիներուն։ Դեռ խանձարուրքի մէջ՝ ջանքեր կ՚ըլլան խեղդելու, ոչնչացնելու համար զանի։ Անոր դէմ կը միացնեն կրօնքի եւ օրէնքի ամէնէն տաղապատ աղանդաւորները, գրեթէ անհաւատ Սադուկեցիները, ժողովուրդը։ Բայց չի սասանիր, չի տատանիր երբեք իր հիմերուն վրայ. այլ աւելի կը ծաւալի, աւելի կ՚ընդարձակի, թէեւ իր հետեւորդներն ու քարոզիչները քանի մը տխմար ձկնորսներ, ագէտ արուեստաւորներ են միայն։ Իր այս առաջին շրջանին մէջ այդ ամէն խոչընդոտներուն, այդ ամէն ընդդիմութիւններուն դէմ կը հանէ միայն իր անդամներուն քրիստոնէական սուրբ օծութեամբ ունեցած բարոյական տոկուն նկարագիրը։

Սակայն իր ծաւալումին մէջ Հրէութենէն զատ՝ ամբողջ կռապաշտ աշխարհը կը գտնէ իրեն դէմ։ Կռապաշտ աշխարհը կը տեսնէ որ իր ամէնէն սիրական, պաշտելի չաստուածներուն դէմ կը խօսի այդ նոր կրօնքը, իրեն ամէնէն նուիրական սովորութիւններուն ու գաղափարներուն դէմ կ՚ազդէ անիկա, եւ իբրեւ յիմարական, բոլորովին կը ծաղրէ այն ամէն բանը, որոնց ինքը մանկութենէն ըսկըսեալ ընտելացած, սիրած ու պաշտած է, ու կսկծանքով մը կը տեսնէ որ այդ նոր վարդապետութիւնը բոլորովին կը հակառակի իր սկզբունքներուն եւ իրեն նախահայրերուն աւանդածներուն, յիշատակն է որ կ՚անէանայ, սոսկալի կերպով կը զինուի անոր դէմ։ Հետեւապէս ահարկու հալածանքն է որ կը սկսի։ Սոսկալի ծաղրանքի, արհամարհանքի առարկայ կը դառնան։ Սորկութիւնը ամէնէն յայտնի ասպարէզն է իրենց համար։ Կրկէսներու մէջ, թատրերու վրայ, դաշտերու առջեւը տոկայ, իր ա՛յնքան բարձր վարդապետութիւններուն շնորհիւ, որոնցմով կ՚արբեցնէ փափուկ սեռէն ամէնէն փափուկ անհատներն անգամ։

Ասով չի վերջանար, սակայն, քրիստոնէութեան կրած խոչընդոտներուն կարգը։ Ֆիզիքական պայքարին կը յաջորդէ մտաւորական պայքարը։ Այն ատենուան իմաստունները, փիլիսոփաները, արդէն յայտնի սաքրնացումի մը հասած, կը ըսկըսին գրիչով հակառակիլ քրիստոնէութեան, ծաղրելով ու անգոսնելով անոր բոլոր վարդապետութիւնները։ Նենգ ու պատիր յերիւրանքներով կը ջանան քրիստոնէութեան ամէնէն նուիրական սկզբունքները ջախջախել։ Բայց քրիստոնէութիւնը դարձեալ կ՚ունենայ իրեն Որոգինէսները, Տերտուղիանոսները, Եւսեբիոսները, Օգոստինոսները, ու Եզնիկները, որոնք, որքան քրիստոնէական անբիծ հաւատքով զօրացած, նոյնքան արտաքին ուսմամբ ու գիտութիւնով ամրացած, ճշմարիտ հաւատարիմները կ՚ըլլան իրենց սրբազան կրօնքին։

Թէպէտ քրիստոնէական կրօնքը այսպէս կը տանի իր յաղթանակը, բայց կ՚ունենայ դարձեալ իր ընդդիմադիրները, որոնց փոքրիկ թիւն ու ազդեցութիւնը թէեւ նախկին խոչընդոտներուն ու հակառակորդներուն համեմատութեամբ խիստ չնչին բան մը, սակայն կարեւոր տեղ մը կը բռնեն այդ կարգին մէջ, որուն վրայ դարձեալ յաղթական կան ու կը մնան քրիստոնէական վսեմ վարդապետութիւնները։ Այսպէս, իբրեւ ներքին խոչընդոտ, կուգայ շրջան մը, երբ գաղափարներու խառնաշփոթութենէն, անկրօն գաղափարներու ընդհարումովը քրիստոնէական սկզբունքներու աղաւաղումէն, առաջ կուգան աղանդաւորներ, որով գաղափարի կռիւը կը սկսի։ Սակայն ան ալ տեղի կուտայ քրիստոնէական կրօնքի բարձր սկզբունքներուն։

Վերջին դարերուն մէջ քրիստոնէական այս վսեմ սկզբունքներուն դէմ կ՚ելլեն բանապաշտ (rasionaliste) աշխարհը եւ յաջորդաբար անհաւատ, սկեպտիկ եւ նիւթապաշտ աշխարհները։ Բայց այդ ամէնը կը քայքային եւ անզօր խշրտուք ձայն մը կը դառնան սրբազան կրօնքի գերազանց ճշմարտութիւններուն առջեւ։

Երբ այս պատմական խորհրդածութիւնները կ՚ընենք, ի՜նչ վսեմ պայծառութեամբ կը ներկայանայ արդարեւ մեր մտքին առջեւ քրիստոնէական կրօնքին գաղտնիքը։ Բացայայտ կերպով կը տեսնենք թէ ի՛նչ խոչընդոտներ, ի՛նչ ընդդիմութիւններ, ի՛նչ արգելքներ ելած են այս հոյակապ կրօնքին դէմ, եւ սակայն ամէնուն ալ յաղթած է, մարդկային միջոցներէ խիստ տարբեր եղանակով մը։ Անոր յաղթանակին գաղտնիքը Աւետարանի բարոյական սկզբունքներն ու վարդապետութիւնները եղած են ապահովապէս։

Այս կէտը լաւ ըմբռնելու ենք, ազնի՛ւ բարեկամս։ Այս սրբազան կրօնքին սկզբունքներուն եւ օրէնքներուն գերազանցութեան ու վսեմ յատկութեան գիտակցութիւնն ունենալու ենք, որովհետեւ այդ ճշմարիտ գիտակցութիւնովն է որ հաւատքի էական կատարելութեան պիտի հասնինք ու մարդկային կեանքի բուն գիտակցութիւնն ալ պիտի կրնանք ունենալ։

Եւ սակայն յայտնի է թէ այս օգտակար գիտակցութիւնը քա՛նի կարեւոր է հայ կղերին համար մասնաւորապէս։ Գիտե՛մ, ազնի՛ւ գաղափարակիցս, գիտեմ թէ ո՛րքան կը զգաս այս ջինջ գիտակցութեան մեծ կարեւորութիւնը. ուստի կը փափաքիմ յուսալ թէ դուք ալ ինծի հետ ըղձանքը պիտի ունենաք, այս գաղափարին արձագանգը տպաւորուած գտնելու ամէն հայ կղերի հոգւոյն խորը։ Իցի՛ւ թէ հայ կղերը կատարելապէս ըմբռնած ըլլալով քրիստոնէական կրօնքի սկզբունքներուն վերին աստիճանի գերազանցութիւնը, վառուած անոր ճշմարտութիւններուն գիտակցութեան բոցովը, մէկ ձեռքը Աւետարանը, այն լուսոյ վառարանը եւ միւս ձեռքը Հայ. Եկեղեցիի քրիստոնէական վարդապետութիւններուն լուսաբանութեան թանգարանը, արձագանգը, արտացոլումը ըլլար քրիստոնէութեան ճշմարիտ գաղտնիքին ու կրօնքը սիրցնէր մեր արդէն բնապէս կրօնասէր հանրութեանը։

Ա՜հ, սիրելի՛ բարեկամս, երբ կը տեսնենք ներկայ դարու յատուկ անկրօնութիւնը, մէկ կողմէն բնապաշտութեան, բանապաշտութեան եւ նիւթապաշտութեան թիւր ու խեղաթիւրիչ վարդապետութեանց ներմուծումը մեր նորահաս երիտասարդութեան մէջ, եւ միւս կողմէն քրիստոնէական ազնուացուցիչ սկզբունքներուն գիտակցութեան ցաւալի պակասութիւնը, որ անոր անկումին գլխաւորագոյն պատճառը կ՚ըլլայ ընդհանրապէս, երբ այս ամէնը կը տեսնենք, ինչո՞ւ չունենանք, մեր ալ պարտականութեան գիտակցութիւնը։ Չէ՞ք աղաղակեր ինծի հետ թէ՝ ինչո՞ւ հայ ժողովուրդին կղերականները ու ճշմարտապէս դաստիարակուած անհատները, լրագրութիւնն իսկ ձեռք ձեռքի տուած իրենց վարքին, բարքին, գործունէութեան ու աշխատութեան կատարելութիւնով Աւետարանի ճշմարիտ ու կենսունակ սկզբունքներուն տարածիչները չըլլան։ Որովհետեւ միայն այս կերպով է որ մեր հանրութիւնը, քրիստոնէական կրօնքի, ուստի եւ Հայ. Եկեղեցիի վարդապետութիւններուն գիտակցութիւնն ունենալով, պիտի կրնայ դիմադրել այն սոսկալի եւ վնասակար հետեւանքներուն որոնք պիտի ներմուծուին մեր մէջ անհաւատութեան սկզբունքներուն հետ մէկտեղ։

Այն ատե՛ն միայն պիտի տեսնուի մեր մէջ ալ քրիստոնէական սկզբունքներու ազնուացուցիչ ազդեցութիւնը, որ ամէն դարու մէջ ճշմարիտ ապացոյցը եղած է այդ վսեմ կրօնքին աստուածային ծագումին։

Պարտիզակ ԳԷՈՐԳ

Արտաքին Լուրեր

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Ինսպրուքի միջադէպը. — Անպատեհ պարագայ մը. — Պատասխանատուութիւններ. — Վիեննական լրագիրներուն հաշտարար լեզուն։

Վիեննա, 29 Նոյեմ. — (Հեռագիր Թայմզի) — Եթէ մէկը որոշած ըլլար Իտալիոյ պատեհ ժամու մը Իտալիոյ մէջ հակաւստրիական զգացումը գրգռել, ներկայ պարագաներէն աւելի յարմար ատեն մը պիտի չկրնար գտնել։ Արդարեւ ճիշդ այն միջոցին երբ Աւստրիա-Հունգարիոյ պատուիրակները Հռոմի մէջ կը բանակցին առեւտրական դաշնագրութեան համար, որ դժուար խնդիր մըն է նոյն իսկ ամէնէն նպաստաւոր պարագաներու մէջ, Ինսպրուքի միջադէպին առթիւ կը կրկնուին այն անկարգութիւնները որոնք անցեալ տարի այնքան դժուարութիւններ պատճառեցին երկու երկիրներուն միջեւ։ Հարկ է ըսել թէ աւստրիական իշխանութեանց ըրածը խոհեմութիւն չէր, երբ վերջին վայրկեանին Կուպէրնաթիս բրոֆէսէօրը արգիլեցին Ինսպրուքի վրայ հրապարակախօսութիւն մը ընելէ։ Ինսպրուքի միջադէպերուն սկզբնաւորներն ալ խոհեմութեամբ չգործեցին։ Կացութիւնը կնճռոտ է ու փափուկ։ Երկու երկիրներուն մէջ ազգային հակառակութիւնները գրգռուած են։ Իշխանութեանց չափաւորիչ ազդեցութիւնը այն ատեն միայն ազդու արդիւնքներ կրնայ ունենալ, երբ շուտով ու անկողմնակալ կերպով ըլլայ։ Համալսարանին մէջ դասախօսութիւն ընելու խոստում տուած իտալացի բրոֆէսէօրներն ալ քննադատելի են, ուրիշ բան է եթէ ինքզինքնին օրինաւորապէս արտօնուած կը զգային աւստրիական իշխանութեանց կողմէ։ Այս ենթադրութիւնը, սակայն, դժուար է ընդունիլ։ Վիէննայի մէջ կատարելապէս կը գնահատուին Իտալիոյ նախարարապետ Պ. Ճիոլիթթիի ջանքերը՝ Իտալիոյ մէջ արգիլելու հակաւստրիական արտայայտութիւնները։ Բայց Պ. Ճիոլիթթիի միջամտութիւնը անբաւական է ջնջելու այն ազդեցութիւնը զոր առաջ բերին Պոլոնեայի, Վենետիկի եւ իտալական ուրիշ քաղաքներու մէջ Աւստրիոյ դէմ եղած արտայայտութիւնները։

— Աւստրիոյ մեծ լրագիրները շատ հաշտարար յօդուածներ կը հրատարակեն՝ Իտալիոյ մէջ ծագած միջադէպերուն համար։ Նոյե Ֆրայէ Բրէսէ թերթը ցաւ կը յայտնէ Ինսպրուքի դէպքերուն համար։ Նաեւ կը խնդրէն կառավարութենէն որ անյապաղ միջոցներ ձեռք առնուին՝ գոհացնելու արդար պահանջումները Աւստրիա գտնուող իտալական հպատակներուն։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ռէյէս զօրավար. — Ապարդիւն ձեռնարկներ. — Աւստրիա. — Մ. Նահանգաց քաղաքականութիւնը։

Նիւ-Եորք, 29 Նոյեմբեր. — Քոլոմպիոյ պատուիրակ Ռէյէս զօրավարը, որ Ուաշինկթըն ժամանեց, կը ծանուցանէ թէ Քոլոմպիա որոշած է Բանամայի ջրանցքին մենաշնորհը տալ առանց հատուցումի։ Զօրավարը չուզեց ըսել թէ այդ առաջարկութիւնը ընել արտօնուած է թէ ոչ։ Կը կարծուի թէ Ռէյէս զօրավարը կը յուսայ այդ տեսակ խօսք մը մէջտեղ նետելով քանի մը ծերակուտականներ մղել՝ դիմադրելու ջրանցքին դաշնագրութեան եւ այդ կերպով արգելք ըլլալ անոր վաւերացումին։ Ինչ որ ալ ըլլայ, Ռէյէս զօրավարը շատ ուշ հասած է։

— Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ պիտի ընդունի Ռէյէս զօրավարը, բայց Քոլոմպիոյ եւ ոչ մէկ առաջարկութիւնն ու սպառնալիքը պիտի կրնան ստիպել Մ. Նահանգները որ չեղեալ նկատեն Բանամայի հանրապետութեան ճանաչումը իրենց կողմէ։ Ռէյէս զօրավարը նաեւ պիտի աշխատի, դիմումներ ընելով հարաւային Ամերիկայի պետութեանց Ուաշինկթընի դեսպաններուն մօտ, այդ վերջիններուն աջակցութիւնը ձեռք բերել ի նպաստ Քոլոմպիոյ։ Այդ փորձն ալ անօգուտ է։ Մէքսիքա, Չիլի, Արժանթին ու Պրազիլիա պաշտօնապէս կամ գործնական կերպով խոստացան ճանչնալ Բանաման եւ կատարուած իրողութիւնները։ Վէնէզուէլլա իսկ կը մերժէ Ռէյէս զօրավարին առաջարկութիւնները։

— Ուաշինկթընի աւստրիական դեսպան Պ. Հէնկէլմիւլլէր ծանոյց Բանամայի ներկայացուցիչ Պ. Պիւնօ-Վարիլլայի թէ իր կառավարութիւնը պաշտօնապէս ճանչցած է Բանամայի նոր պետութիւնը։

— Նախագահ Պ. Ռուզվէլթ եւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ այս շաբթու Նիւ Եորք գացին։ Երկուքն ալ գոհ են եւ այն կարծիքը ունին որ իրենց արտաքին քաղաքականութիւնը, մանաւանդ Բանամայի եւ Մայրագոյն Արեւելքի մասին, Մ. Նահանգաց ժողովուրդին հաւանութեանը կ՚արժանանայ։

ՄԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ճափոնի ներքին կացութիւնը. — Մ. Նահանգները. — Թոքիոյի բանակցութիւնները. — Պօքսըրները եւ Թունկուզները։

Թոքիօ 29 Նոյեմ. — Զանազան նշաններէ կ՚երեւայ թէ գործակցութիւն մը կայ Ճափոնի յառաջդիմական եւ ազատական կուսակցութիւններուն միջեւ։ Այդ տեսակ միութիւն մը անշուշտ Խորհրդարանին մէջ ալ տեղի պիտի ունենայ՝ բուռն ընդդիմութիւնով մը դահլիճին դէմ. ուրիշ բան է եթէ այս վերջինը ապացուցանէ թէ Ռուսիոյ հետ կատարուած բանակցութիւնները քիչ շատ առաջ տարուած են։

Նիւ-Եորք. — Բեդերսպուրկէն կէսպաշտօնական հեռագիր մը, ծանուցանելէ յետոյ թէ Ռուսիա ամէն ջանք կ՚ընէ Ճափոնի հետ խաղաղութիւնը պահպանելու, երկիւղ կը յայտնէ թէ մի՛ գուցէ բաց դուռի ի նպաստ Մ. Նահանգաց կողմէ եղած բարոյական ճնշումին բարոյական արդիւնքը ըլլայ մղել Ճափոնը անխոհեմութիւններ գործելու։ Նոյն հեռագիրը կը յարէ. — «Շատ մտահոգութիւն եւ քիչ մը դժգոհութիւն կը պատճառէ Մ. Նահանգաց ընթացքը։ Ռուսիոյ մէջ տիրող կարծիքը այն է թէ բանաւոր պատճառ մը չկայ որ Մ. Նահանգները կռիւի մը մէջ մանեն՝ Ռուսիոյ թշնամիներուն թեւադրութեամբ։ Այնպէս կը նկատուի թէ Մ. Նահանգաց շահերը հաւանաբար աննշան են եւ թէ տակաւին վնաս մը չեն կրած։»

Լոնտոն. — Թոքիոյէն կը հեռագրեն Սթանտարտի. — Ճափոնի կառավարութեան կողմէ վերջին անգամ Ռուսիոյ տրուած ծանուցագիրը տակաւին անպատասխանի կը մնայ։ Այդ անորոշ վիճակը մինչեւ մէկ աստիճան տհաճութիւն առաջ կը բերէ։ Ընդհանուր կարծիքի մը նայելով՝ Ճափոնցիներուն զգացումը չինեւ-ճափոնական պատերազմէն առաջ եղածէն շատ աւելի գրգռուած է։ Ճափոնի բոլոր ազդեցիկ լրագիրները, նոյն իսկ չափաւորները, ազդու կերպով կը խօսին վճռական որոշումներու վրայ։ Ընկերվարական քանի մը թերթեր միայն կը հակառակին պատերազմին։ Իրազեկ միջավայրերու մէջ կը կարծուի թէ Ռուսիոյ պատասխանը քանի մը օրէն պիտի հասնի։ Ճափոնի Խորհրդարանը դեկտ. 5ին պիտի գումարուի։

Բեդերսպուրկ. — Ջին-Վէն-Տաոյէն կը հեռագրեն թէ Մա զօրավարին զինուորները հոն ժամանած են եւ կը կողոպտեն չինական խաղաղիկ գիւղերը, սակայն եւրոպական զօրքերու մօտենալէ կը զգուշանան։ Կ՚ըսուի թէ Պօքսըրները երեւան ելած են եւ թէ Չինու կառավարութիւնը կատարեալ ներում կը շնորհէ Թունկուզներուն, որոնք զինուոր կը գրուին չինական կանոնաւոր գունդերուն մէջ։

— Թսիֆի-Ջաոյէն առնուած լուրերու նայելով՝ բուռն ընդհարում մը կատարուեր է Ռուսերու եւ Թունկուզներու միջեւ։ Ռուսերէն չորս հոգի սպաննուեր եւ սպայ մը ու ինը զօրքեր ծանրապէս վիրաւորուեր են։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Անգլիական պատուիրակներ. — Բարիզի այցելութիւնը. — Մեկնումը. — Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի առեւտրական յարաբերութիւններ. — Գերման լրագիրներուն կարծիքը։

Բարիզ, 30 Նոյեմ. — Անգլիոյ պատուիրակները, երէկ առտու կրօնական արարողութեան ներկայ գտնուելէն, եւ մինչեւ իրիկուն ազատ մնացին պաշտօնական այցելութիւններէ։ Իրիկուան ճաշին Անգլիոյ դեսպանատանը՝ ուր պաշտօնական ձեւակերպութիւններէ զերծ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ։ Թէյ միայն հրամցուեցաւ։ Անգլիական պատուիրակները գիշերը երբ օթէլ վերադարձան, հրաժեշտ տուին Ֆրանսայի պատուիրակներուն որոնք իրենց հիւրամեծարները եղած էին։ Այդ առթիւ տասնըմէկէ աւելի ճառեր արտասանուեցան։ Պ. տ՚Էսթուրնէլ տը Քոնսթան յայտարարեց թէ իբրեւ բարեկամ կը բաժնուէին իրարմէ։ Անգլիացի պատուիրակները, այսօր, Բարիզէն կը մեկնին՝ մէկ մասը դէպի հարաւ եւ միւսներն ալ դէպի Անգլիա։

— Ֆրանսայի առեւտրական եւ ճարտարարուեստական խորհրդարանական յանձնաժողովին նախագահ Պ. Աստիէ յայտարարեց լրագրական ներկայացուցիչի մը թէ այս մերձեցումը կ՚օգտակարանայ մանաւանդ տնտեսական նկատումներով։ Աւասիկ անոր ապացոյցը. — Թուանշանները ամէնէն աւելի ճարտարախօս են։ 1902ին Ֆրանսա 1,277 միլիոն ֆր.ի ապրանք ծախած է Անգլիոյ, մինչդեռ Ֆրանսայի ամբողջ վաճառումներուն գումարն է 4,252 միլիոն։ Ինչպէս կ՚երեւայ, Անգլիա ամէնէն լաւագոյն յաճախորդն է Ֆրանսայի, վասն զի Պելճիքա որ Անգլիայէն ետքը երկրորդն է Ֆրանսայէ գնում կատարողը, 633 միլիոն ֆր.ի ապրանք գնած է։ 1902ին Անգլիա 582 միլիոն ֆրանքի ապրանք վաճառած է Ֆրանսայի։ Այդ գումարը 1901ին 601 միլիոն էր եւ 1900ին 674։ Այդ գումարներուն վրայ պէտք է աւելցնել բրիտանական նաւատէրերուն գանձած նաւորդէքները՝ 350 միլիոն ֆր. Ֆրանսական նաւահանգիստներէ բեռցուած ապրանքին բեռին համար։ Պ. Աստիէ յարեց թէ բոլոր այդ գործառնութիւններէն շահաւոր ելլողը Ֆրանսա է։ Ֆրանսա գլխաւորաբար Անգլիայէն կը գնէ հանքածուխ, ձուլածոյ երկաթ, պողպատ, մեքենայի գործիք եւայլն. նաեւ զանազան կերպասեղէններ կամ քիմիական բաղադրութիւններ։ Անգլիա Ֆրանսայէն կը գնէ գինի, քոնեաք, պտուղներ եւայլն։ Այս կացութիւնը սակայն պիտի փոխուի, եթէ Անգլիա մաքսապաշտութիւնը ընդունի։

Պերլին. — Գերմանական քանի մը լրագիրներ կը զբաղին անգլիական պատուիրակութեան Բարիզ կատարած այցելութեամբը։ Լոքալ Անցայկըր կ՚ըսէ թէ Թալէրան եթէ ըսած չըլլար որ խօսելու կարողութիւնը մարդուն տրուած է՝ իր զգացումները ծածկելու համար, հանրութիւնը պիտի փորձուէր մասնակցելու այդ խանդավառութեան եւ հաւատալ խաղաղութեան՝ որ եւ ոչ մէկ բանով մը կրնայ խանգարուիլ։ Վոսիշէ Ցայթունկ կ՚ընդունի թէ անգլիական ու ֆրանսական ժողովուրդներուն միջեւ իրական բաղձանք մը կայ՝ տեւական բարեկամութեան մը հիմերը հաստատելու համար, բայց, կը յարէ գերման թերթը, երկու ազգերուն միջեւ վէճի տակ ծանր խնդիրներ կան, զորս իրաւարարական արդի ատեաններէն եւ ոչ մէկը կրնայ լուծել։ Վոսիշէ Ցայթունկ կը յարէ թէ Ֆրանսայի ու Անգլիոյ միջեւ որ եւ է կարգադրութիւն արժէք չունի, թէեւ իրաւարարութեան սկզբունքը ընդունուած է, ինչ որ համաձայնութեան սկզբնաւորութիւն մը ըսել է։ Պերլինի ուրիշ թերթ մը կ՚ըսէ թէ անկարեւոր չէ Պ. Տէլքասէի բացակայութիւնը այն հացկերոյթէն, ուր Պ. Քոմպ բանախօսութիւն մը արտասանեց։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Վիլհէլմ կայսր. — Առողջական վիճակը. — Անհամբերութիւն։

Լոնտոն, 29 Նոյեմ. — Պերլինէն հետեւեալը կը հեռագրեն Բէլ Մէլ Կազէթի. — «Վիլհէլմ Բ. չուզեր հետեւիլ իր բժիշկներուն խորհուրդին, որոնք կը յանձնարարեն ուղեւորութիւն մը դէպ ի Միջերկրական։ Կը բաղձայ, երբ որ կարելի ըլլայ, որսորդութեան երթալ. կ՚ուզէ այցելել անձնապահ զօրագունդերու սպաներուն կեդրոնները։ Այդ պատճառով կ՚ըսուի թէ Վիլհէլմ Բ. մտադիր չէ հարաւային երկիրներ ուղեւորիլ եւ թէ Պերլին պիտի մնայ, բայց իրողութիւնը այն է թէ կայսրը Միջերկրականի եզերքները պիտի երթայ, վասն զի նահանգներու ազնուապետական գլխաւոր ընտանիքները, որոնք Պերլինի մեծ օթէլներուն մէջ յարկեր վարձած էին, յունուարին կատարուելիք արքունական հանդէսներուն համար, ետ կեցած են իրենց այդ որոշումէն։»

— Վիլհէլմ կայսեր բուժումը գոհացուցիչ վիճակի մէջ ըլլալով, Մորիս Շմիտ բրոֆէսէօրը կրցաւ Ֆրանքֆորթ վերադառնալ։ Հիմա կայսրը կը դարմանէ բրոֆէսէօրին աշխատակիցը՝ տոքթ. Սերիս։

ԹԻԲԵԹ

Անգլիական արշաւանք. — Կարծիքը Ռուսիոյ մէջ. — Արշաւանքին նպատակը։

Լոնտոն, 29 Նոյեմ. — Օտեսայէն կը հեռագրեն Սթանտարտի թէ Ռուսիոյ պաշտօնական շրջանակներուն լրագիրներուն մէջ հետզհետէ շատ գրգռութիւնը կ՚աւելնայ Թիպէթի մէջ կատարուելիք անգլեւհնդկական արշաւանքին նկատմամբ, որուն համար նուազ նպաստաւոր կարծիք մը կը տիրէ։ Այդ միջավայրերուն մէջ կ՚ըսուի թէ Թիպէթ Չինու հարաւային արեւմտեան մէկ մասը կը նկատուի եւ թէ երկրին արդի դիւանագիտական վիճակին մէջ անգլեւհնդիկ արշաւախումբը կրնայ Չինացիներուն մէջ ընդհանուր խառնաշփոթութիւն մը առաջ բերել օտարականներուն դէմ։ Այնպէս կը նկատուի թէ Անգլիոյ իսկական նպատակն է Հնդկաստանի երկաթուղին շարունակել բրիտանական Թիպէթի մէջէն մինչեւ Սանկ-Չէ՝ Թիպէթցիները նուաճելէ ետքը։

Կալկաթա. — Անգլիական արշաւախումբը որ Սիքքիմի մէջ կը համախմբուի, հանրութեան հաղորդուած ոչ-պաշտօնական լուրերուն ըսածէն աւելի կարեւորութիւն ունի։ Անոր նպատակն է հասկցնել Թիպէթցիներուն՝ դաշնագրութիւններու սահմանուած պարտականութիւնները յարգելու անհրաժեշտութիւնը. սակայն արշաւանքին իրական նպատակն է բրիտանական ոյժերուն մէջ ցուցադրութիւնը, որպէս զի նուազի ռուսական ազդեցութիւնը Շաղայի մէջ։ Երկիր գրաւելու մտադրութիւն չկայ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ելմտական կացութիւնը. — Նախագահական ընտրութիւնը. — Անգլիոյ նոր դեսպանը. — Նաւարշաւ։

Նիւ-Եորք 29 Նոյեմ. — Խորհրդարանին հանրապետական կուսակցութեան պետերը եւ ելմտական նախարարութեան պաշտօնատարները մտահոգ են՝ Մ. Նահանգաց ելմտացոյցին մէջ հետզհետէ առաջ եկած բացին համար։ Ելմտական ներկայ տարեշրջանին առաջին չորս ամսուան ու քսանըհինգ օրուան մէջ այդ բացը կը հասնի $22\frac{1}{2}$ միլիոն ֆր.ի, մինչեւ անցեալ տարուան նոյն ժամանակամիջոցին 60 միլիոն ֆր.ի հասոյթի աւելորդութիւն կար։ Կը կարծուի թէ Պ. Ռուզվէլթ պիտի առաջարկէ Խորհրդարանին՝ աւելի խնայող ըլլալ։

— Պ. Քլիվլէնտ ծանոյց թէ բացարձակապէս որոշած է ընտրելի չըլլալ Մ. Նահանգաց նախագահութեան համար։ Ռամկավարականները կը ցաւին այդ որոշման համար, վասն զի կը յուսային թէ Պ. Քլիվլէնտի ընտրելիութիւնը մեծ հաւանականութիւն մըն էր Պ. Ռուզվէլթի ընտրելիութեան դէմ՝ նախագահական յառաջիկայ ընտրութեան առթիւ։

— Ուաշինկթընի անգլիական նոր դեսպան Սըր Մորթիմէր Տիւրան որ Նիւ-Եորք ժամանեց՝ պաշտօնատեղին երթալու համար, խօսակցութեան մը պահուն յայտարարեր է թէ կը յուսայ որ իր պաշտօնավարութիւնը աւելի՛ պիտի ամրապնդէ երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները։

— Գերմանիոյ կայսրը հիւանդութեանը հետեւանքով առայժմ պիտի չկրնայ ընդունիլ իր զբօսանաւու շինողները, որով պիտի չկրնայ ժամանակին շինել տալ նաւերը՝ 1904ի նաւարշաւներուն համար։ Հետեւաբար Վիլհէլմ Բ. ետ առած է այդ նաւարշաւին յատուկ բաժակ մը ընծայելու առաջարկութիւնը։ Այդ նուէրը պիտի կատարէ 1905ին Ատլանտեանի մէջ տեղի ունենալիք նաւարշաւի մը համար։

ԱՆԳԼԻԱ

Վեհապետական այցելութիւն. — Նախարարաց Խորհուրդի նիստերը. — Արթուր իշխան թանչքէ բռնուած. — Անգլիացի բանաստեղծի մը հիւանդութիւնը։

Բարիզ, 29 Նոյեմ. — Պիրմինկհէմ Բոսթ լրագրին Լոնտոնեան թղթակցին բառերուն նայելով, Անգլիոյ թագաւորը մտադիր է փետրուար ամսուն կէսը անցընել Ալբ-Մարիթիմի մէջ։ Նախագահ Պ. Լուպէի ծանուցեր է այդ այցելութիւնը, բայց թուականը չէ որոշուեր։ Վերապահութեամբ պէտք է ընդունիլ այս լուրը։ Ամէն տարի, ձմռան սկիզբը, ֆրանսական եւ անգլիական թերթերը կը ծանուցանեն թէ Անգլիոյ վեհապետները Միջերկրականի պիտի ուղեւորին։ Սակայն Պիրմինկհէմ Բոսթի թղթակիցը ե՛րբեմն լաւատեղեակ աղբիւրներէ կը քաղէ իր տուած լուրերը։

— Նախարարաց Խորհուրդը երկու նիստ ըրաւ առջի օր եւ երէկ։ Վերջին գումարումին մէջ, որ սովորականէն աւելի երկարեցաւ, ընդհանուր քաղաքականութեամբ զբաղեցան նախարարները եւ որոշումներ տուին, ի հարկին կոչ մը ուղղելու երկրին, կարգ մը պատճառաբանութեանց առթիւ։ Այդ գումարումը շատ կարեւոր էր։ Առջի օրուան Նախարարաց Խորհուրդն ալ շատ երկար տեւած էր, այն է երկու ժամ։ Նախարարներէն ոմանք կը կարծէին թէ ժամէ մը պիտի աւարտէր գումարումը։ Կացութիւնը շատ ձգտուած կը համարուի։

— Քաննօթի դուքսին երէց որդին, Արթուր իշխան թեթեւ թանչքէ մը բռնուած, Քրիկէլըրոր զինուորական հիւանդանոցի մը մէջ կը դարմանուի։

— Անգլիացի նշանաւոր բանաստեղծ Պ. Ալկէրնոն Սուինպըրն ծանրապէս հիւանդ է, թոքատապէ կը տառապի։

ՌՈՒՍԻԱ

Դատավարութիւն մը. — Քիշնէվի դէպքերը. — Եղած վնասներ. — Երեք կարգի ամբաստանեալ։

Բեդերսպուրկ, 29 Նոյեմ. — Քիշնէվի դէպքերուն վերաբերեալ դատը սկսաւ Օտեսայի մէջ։ Կ՚ըսուի թէ առնուազն հինգ շաբաթ պիտի տեւէ։ Ինչպէս յայտնի է, այդ դէպքերը անցեալ զատկին տեղի ունեցան. Քիշնէվի բնակչութեան մէկ երրորդ մասը, այսինքն 1350 տուն վնասուեցան հակահրէական անկարգութիւններէն. 38 հրեայ եւ 2 ռուս սպաննուեցան։ Վիրաւորեալներուն թիւը 500ի չափ էր, որոնցմէ 143 քրիստոնեայ, պարզ քաղաքացի եւայլն։ Նախնական հարցաքննութեան գործը յանձնուեցաւ չորս հարցաքննիչ դատաւորներու։ Ամբաստանեալները երեք կարգի բաժնուած են։ Առաջին կարգին մէջ կը գտնուին սպանութեամբ ամբաստանուողները։ Երկրորդ կարգին մէջ կան կիներ ու աղջիկներ բռնաբարողները եւ սպաննութեանց գրգիռ տուողները։ Վերջապէս երրորդ կարգին կը վերաբերին աւելի կամ նուազ ծանր վնաս հասցնողները։ Դատարանը մարդասպանութեան ոճրով ամբաստանեալները կը դատէ հիմա։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Գործաւորներու խնդիրը. — Պ. Բէրրի մեկնումը. — Լորտ Միլնէր։

Լոնտոն, 29 Նոյեմ. — Թրանսվալի մէջ բնիկ գործաւորներ աշխատցնելու նպատակ ունեցող Ընկերութեան նախագահը անցեալ շաբթու հոս հասաւ հարաւային Ափրիկէէն, յառաջիկայ թղթատարով Չին մեկնելու համար։ Ապրիլին միայն հարաւային Ափրիկէ պիտի դառնայ։ Նախագահ Պ. Բէրրի տեղւոյն վրայ պիտի ուսումնասիրէ հարաւային Ափրիկէի մէջ չինացի գործաւորներ աշխատցնելու վերաբերեալ խնդիրները։ Նախ Հոնկ-Քոնկ պիտի երթայ եւ հաւանաբար պիտի այցելէ չինական գլխաւոր նաւահանգիստները։ Կը կարծուի թէ իր տալիք տեղեկութիւնները օգտակար պիտի ըլլան, այն պարագային երբ չինացի գործաւորներու գաղթումը վաւերացուի Խորհրդարանին կողմէ։ Ստոյգ չէ այն լուրը թէ չինացի գործաւորներու առաջին խումբը Ափրիկէ պիտի ժամանէ յառաջիկայ փետրուարին։ Այս տեղեկութիւնները Լոնտոնի թերթերուն հաղորդուեցան կէս պաշտօնական ձեւով։

— Լորտ Միլնէր հարաւային Ափրիկէ ուղեւորեցաւ շաբաթ օր։

ՆՈՐՏԷՆՍՔԻՕԼՏ

Հակարջային արշաւախումբը. — Շուէտի թագաւորին ուղղուած հեռագիրը. — Մարդաբանական եւ աշխարհագրական ընկերութեան մէջ։

Շուէտի թագաւորը այս հեռագիր ստացած է Պ. Օթթօ Նորտէնսքիօլտէն. — «Հակարջային արշաւախումբը Պուէնոս Այրէս կը գտնուի, Արժանթինի կառավարութեան Ուրուկուայ շոգենաւով։ Ձմեռուան ատեն, որ քսան ամիս տեւեց, արշաւախումբին անդամները շատ կատարեալ զննութիւններ ըրին եւ բազմաթիւ հաւաքածոներ պատրաստեցին, գլխաւորաբար բրածոյ բոյսերու եւ կենդանիներու հաւաքածոներ. սահնակով խուզարկութիւններ ըրին քանիցս. ամէնէն երկարատեւը 700 քիլոմէթր ճամբայ էր։ Օսքար թագաւորի երկիրը հետազօտեցին եւ ջրանցք մը գտան Հաւտինկէրն կղզիին հարաւակողմը։ Առաջին տարին հարկ եղաւ շատ խիստ ցուրտ մը դիմանալ, եւ ընդարձակ սառնաբաններ խուզարկուեցան։ Կ. Անտերսըն, Տիւզ ու Կրիւնտէն փորձեցին սահնակներու միջոցաւ հասնիլ, հետազօտեցին այն անծանօթ արշիպեղագոսը, որ կը գտնուի Սիւանէյ, Հէրպէրթսընտ կղզիին հիւսիսակողմը (հոս անընթեռնլի է անգլիերէն բնագիրը), ձմերեցին քարաշէն խրճիթի մը մէջ։ Անթարքթիք, որ դարձի միեւնոյն ճամբորդութիւնը փորձած էր, սառոյցներէն պաշարուեցաւ եւ ի վերջոյ փոթորկի ատեն խորտակուեցաւ անոնց կողմէ։ Շոգենաւը ընկղմեցաւ փետրուար 12ին։ Ամէնքն ալ ազատեցան. տասնըվեց օրուան շարունակական ճիգերէ յետոյ սառնարաններուն վրայ, Բօլէ կղզին հասանք, ուր քարաշէն խրճիթի մը մէջ ձմերեցինք։ Ամառը պատրաստուած հաւաքածոներու մեծ մասը կորսուեցաւ Անթարքթիքի նաւաբեկութեան ատեն։ Ընդհակառակը ազատուեցան կատարուած բոլոր զննութիւնները, ինչպէս նաեւ Օրլէանի ջրանցքին քարտէսը, եւ Պրանսֆիլտ Սթրէթի մէջ կատարուած ջրագրական հետազօտութիւնները, ուր կը գտնուի ամէնէն ցուրտ խորութիւնը Ովկէանոսի։ Վաննէսկաստր նաւաստին մեռաւ։ Միւսները ամէնքն ալ քաջառողջ են։ Սառնամանիքը նպաստաւոր չէր։»

Օսքար թագաւորին հրամանով եւ իր ներկայութեան, այս հեռագիրը կարդացուեցաւ Ստոքհոլմի մարդաբանական եւ աշխարհագրական Ընկերութեան մէջ, Բուռն ծափահարութիւններով ընդունուեցան Նորտէնսքիօլտի արշաւախումբին եկած բարի լուրերը։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԴԱՆՔԱ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՕՍՄ. ՓՈՓՈԽԵԱԼ ՊԱՐՏՔԻ

Երկաթուղիի պարտաթուղթերու կտրօնի թերթին անջատումը

Օսմ. Կայս. Դանքան, Ղալաթիոյ մէջ, սովորական ամէն օր պիտի ընդունի, բաց ի ուրբաթէ, ժամ 10էն մինչեւ իրիկուան ժամ 3, իրեն ներկայացուելիք երկաթուղիի պարտաթուղթերը՝ կտրօնի թերթին անջատման եւ երկու ֆր. փոխարժէքին գանձման համար։ Այդ պարտաթուղթերուն հետ պէտք է ներկայացուին թուագրեալ պորտորներ, կրկին օրինակ եւ կարելի եղած ճշգրտութեամբ պատրաստուած, անընթեռնլի կամ աւրուած ու նորէն գրուած թուանշաններ պարունակող պորտորները պիտի մերժուին։ Պորտորները պէտք է թուական ունենան եւ օրինաւոր կերպով ստորագրուած ըլլան։ Հասցէին հետ պէտք է պարունակեն նաեւ ներկայացնողին անունը ու մականունը։ Դանքան ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ կը դնէ պորտորի օրինակներ։ Պաշտօնեաները պիտի պատրաստեն պորտորը, երբ ներկայացնողը կարող չըլլայ։ Պարտաթուղթերու յանձնումին փոխարէն Դանքան անուանական ստացագիր մը պիտի տայ՝ ցոյց տալով այն պայմանաժամը որու միջոցին Դանքան պիտի կատարէ ներքին գործողութիւնները ու ճշգումը։ Այդ ճշգումը կատարուելէ յետոյ իրենց տէրերուն սովորական պայմաններով ետ պիտի տրուին այն պարտաթուղթերը որոնք վիճակահանութենէ չելած են եւ կամ անվաւեր։ Որոշուած պայմանաժամը աւարտելէն ետքը Դանքան այդ ստացագիրներ ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ պիտի դնէ երկաթուղիի պարտաթուղթերը՝ կտրօնի թերթը անջատուած, ինչպէս նաեւ իւրաքանչիւր պարտաթուղթի համար երկու ֆր.ի փոխարժէքը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Եգիպտոսի Էլ-Մուէյեէտ լրագրին արտօնատէր Եուսուֆ պէյի եւ Միւթէմմիրլի աստիճան՝ Էլ-Լիվա լրագրին վարչութեան նախագահ Ալի Ֆէհմի Քեամիլ պէյի: Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Սթօքօլմի օսմ. դեսպանատան առաջին քարտուղար Մուխթար պէյի: Սանիէի աստիճան, առողջապահական բժիշկներէն տօքթ. Բիրիտի էֆ.ի եւ Թաղապետական բժիշկներէն՝ տօքթ. Մարքօբոլէ էֆ.ի:

—Հալէպի նահանգին Հարիմ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Երպիլի նախորդ գայմագամ Ռասիխ էֆ:

—Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Սէլանիկի ներքին ապրանքներու մաքսատան տնօրէն Ղալիպ պէյի: Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ շոգենաւային Բանթալէօն Ընկերութեան գործակալներէն Պ. Սթավրի Միլթիատիի:

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ մէկ մէկ օսմ. ոսկի շնորհել կրօնական այն ուսանողներուն որոնք Իւչ Այլարի առթիւ գաւառները չեն կրցած երթալ եւ Կ. Պոլիս կը գտնուին:

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.— Սապահի մէջ կը կարդանք հետեւեալը.— Նոյե Ֆրայե Բրեսէ թղթակից մը ղրկած է Պուլկարիա՝ հոն փախած աւազակներուն նկատմամբ քննութիւն կատարելու համար: Այդ թղթակիցը ընդարձակ նամակ մը ղրկելով նոյն լրագրին, խիստ կը պախարակէ աւազակներուն քոմիթէին եւ անոնց թելադրութեանցը խաբուելով Պուլկարիա փախչող աւազակներուն ընթացքը: Այդ նամակը որ նոյն թերթին երկու սիւնակները կը գրաւէ, գլխաւորաբար կը պարունակէ սա շահեկան տողերը.—«Պուլկարիոյ մէջ ուր որ գացի, հարիւրաւոր փախստական աւազակներու հանդիպեցայ որոնք օսմ. զինուորներու բուռն հալածանքներէն փախած են: Ասոնց մէջ կարգ մը խեղճ կիներ ալ կան զորս քոմիթէներու անդամները եւրոպական լրագիրներու թղթակիցներուն ցոյց կուտան՝ անոնց գթութիւնը եւ ուշադրութիւնը հրաւիրելու համար, բայց այդ տխրաններուն հանդէպ ցոյց տրուած ցաւակցութիւնները անօգուտ են, վասնզի այդ կիներուն այրերը աւազակներու խումբերուն կը պատկանին: Ասոնց աւազակները ետեւէն Պուլկարիա կուգան եւ կ'ապրին այն դրամներով զորս քոմիթէն կը հայթայթէ զանազան անձեր կողոպտելով: Ասոնք փորձանք մը, աղէտ մը եղած են Պուլկարիոյ համար:»

— Իգտամ ալ հետեւեալը կ'արտատպէ Վիէննայի լրագիրներէն.— «Սօֆիայէն առնուած հեռագիրներուն նայելով, բազմաթիւ Պուլկարներ որոնք աւազակներու թելադրութիւններէն խաբուելով փախած եւ յետոյ զղջումն յայտնելով՝ իրենց ծննդավայրին անդորր վիճակը նորէն ձեռք առնելու համար վերադառնալ ուզած են, Սօֆիայի կայս. գօմիսէրին դիմած եւ անցագիր առած էին: Այդ Պուլկարները իրենց ծննդավայրերը վերադառնալու առթիւ Պուլկարիա գտնուող աւազակներուն յարձակմանցը եւ սպառնալիքներուն ենթակայ եղեր են: Միւս կողմէ, առնուած սոյն լուրերու նայելով, Ռումէլիի նահանգաց ժողովուրդէն անոնք որ Սերպիոյ ճամբով վերադառնալ կ'ուզեն, արգելքի հանդիպեր են խռովարարներու եւ աւազակներու պետերուն կողմէ:»

—Սէրէզի գաւառին Ճումայի Պալա գաւառակին Վարաչ Թաղէն՝ մէկ, Չէլփինէյ գիւղէն՝ մէկ, Բառոյչ գիւղէն՝ ութ եւ Կրատօ գիւղէն՝ մէկ հոգի անձնատուր եղեր են տեղական կառավարութեան:

—Սթրումցա գաւառակին Պորիչէ գիւղէն Նաքօ Եանքօ, Լաֆճացի Քօճա Բնդրէ եւ Թարանտֆիլ Պէչէ զղջալով վերադարձած եւ կայս. կառավարութեան գթութեանը ապաստանած են:

—Սթրեմէ գիւղացի Լազօ Նոչէ որ երեք ամիս առաջ փախչելով աւազակութեան ձեռնարկած էր, Վոտինայի տեղական կառավարութեան դիմելով անձնատուր եղեր է:

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ կեդրոնական գաւառակին Րէսնէ եւ Բրէսնէ գիւղախումբերուն մէջ վերջին դէպքերէն վնասուած գիւղերու ժողովրդեան տուներու վերաշինութեանը համար մինչեւ անցեալ հինգշաբթի 27,255 ղրուշ բաշխուած է: Նաեւ գիւղերը գտնուող կարօտեալներու ապրուստին համար ալ 47,855 ղրուշ: Կէվեթ եւ Սմիլէ գիւղերու ժողովուրդէն անոնցմէ՝ որոնք Մանաստըրի քաղաքը փոխադրուած են, 605 հոգիի 10,470 ղրուշ բաշխուած է: Հարիւր իննսուներեք տուներու շինութիւնը աւարտած է:

ՔԵՍԵՆՏԻՐԷԻ գայմագամ Տելավէր պէյ, կ'ըսէ Սապահ, կայս. Իրատէով պաշտօնէ դադրեցուցուած է՝ յոռի ընթացքին համար:

ՀԵՐՔՈՒՄ.— Նեա Էֆիմէրիս հետեւեալը կը հրատարակէ.—«Քանի մը լրագիրներ ծանուցած ըլլալով որ Մանչէսթըրի հելլենական հիւպատոս Պ. Սաթիրի Համճօրօյօ իբրեւ թէ Ֆանիլա եւայլն ղրկած է Պուլկարներուն, այդ հիւպատոսը հեռագիր մը ուղղեր է Յունաստանի Նախարարապետին՝ հերքելով նոյն զրոյցը:»

ՊԵԼՃԻՔԱՑԻ ոստիկան-զինուորներու պաշտպաններէն երկուքը Մանաստըրի մէջ պիտի պաշտօնավարեն, մէկը՝ Սէլանիկի եւ մէկն ալ Ակիւպի մէջ:

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ առեւտրական գործառնութիւնները մեծ աշխուժութեամբ կը շարունակուին: Եւրոպական ապրանքներ ներածող վաճառականները մեծապէս կ'օգտուին: Ամառը պուլկար աւազակներու դէպքերուն պատճառաւ վաճառականները շատ քիչ ապրանք բերել տուած էին, որով հրապարակի վրայ պատրաստ ապրանք քիչ կայ: Աւազակները բնաջինջ եղած ըլլալով, Նահանգին ներսերէն բազմաթիւ յաճախորդներ Սէլանիկ կը ժամանեն՝ ապրանք գնելու համար, որով պատրաստ ապրանքները բաւական չեն պէտքերը գոհացնելու: Վաճառականները մէկ կողմէ փութով ապրանք բերել կուտան եւ միւս կողմէ ալ իրենց ձեռքը մնացած ապրանքները կը ծախեն: Այդ վիճակին փոխարէն արտածութեանց գործառնութիւնները կայուն են: Վերջին շաբթուան շատ գնում չէ եղած. միայն քիչ մը վարսակ Անգլիա ղրկուած է եւ 300 թօնօ գարի ալ Պէլճիքա: Նահանգին ներսերէն բերուած ապրանքները յարգ չգտնելով, գինները իյնալու հակամէտ են, վասն զի եւրոպական հրապարակներու վրայ ալ յարգ չեն գտներ: Ասոր պատճառը այն է թէ Նահանգին ներսերէն բերուած արմտիքները հողով, աւազով եւ ուրիշ նիւթերով խառնուած են: Այդ առթիւ կայս. կառավարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի, որպէս զի վերոգրեալ խարդախութեան ձեռնարկողները օրէնքին տրամադրութեանը ենթարկուին:

ԲԱՐԻԶԷՆ կը հեռագրեն թէ տեղւոյն օսմ. դեսպան Միւնիր փաշա տեսակցութիւն մը ունեցեր է Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի հետ:

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Հեռագրական տեղեկութեան մը նայելով, Հիճազի երկաթուղիին երկաթ գիծերու զետեղումը աւարտած է մինչեւ 280 քիլոմեթր. նաեւ օրական մէկ-մէկուկէս քիլոմէթր երկաթ գիծ կը զետեղուի:

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ դեսպանատան գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ:

ՆՊԱՍՏ.— Սէլանիկի Նուրիէն կնոջ նախագահութեամբ կազմուած կիներու յանձնաժողովը մինչեւ հիմա հինգ հազար ոսկի հաւաքած է Ռումէլիի կայս. զինուորներու ձմեռուան պէտքերուն համար:

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.— Էտիրնէի կուսակալութիւնը, պատասխանելով ձեռնհաս պաշտօնատանն այն զեկոյցին թէ մեծաքանակ վառելանիւթ ղրկուի Կ. Պոլիս, յայտարարեց որ Միտիայի մէջ բաւական ածուխ կայ, սակայն օդերուն գէշութեանը հետեւանքով նաւերը չեն կրնար Կ. Պոլիս ուղեւորիլ, ուստի եթէ նաւածիգ մը ղրկուի, բաւական ածուխ պիտի փոխադրուի Կ. Պոլիս:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Սօֆիայէն նոյեմ. 15 թուականով կը գրեն թէ երկրաշարժի ցնցումները երկու օր ալ շարունակուեր են: Ռիլօյի մօտ Քոչարինով անուն տեղը քանի մը տուներ փլած են: Սօֆիայի մէջ նոյեմ. 14ին եւ 15 ալ ցնցումներ զգացուեր են:

—Սէլանիկէն կը հեռագրեն թէ երկուշաբթի օրը Րազլըքի մէջ ութ անգամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են:

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ նախորդ ընդհանուր տնօրէն Պ. Կ. Օպսւանօյի ի պատիւ երէկ գիշեր ճաշ մը տրուեցաւ Սէրքլ տ'Օրիանի մէջ: Ներկայ էին Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Պ. Տըֆէ եւ բոլոր մեծ պաշտօնեաները:

—Ինչպէս ծանուցեցինք, Պ. Կ. Օպսւանօ ու կինը երկուշաբթի օրը Բարիզ պիտի ուղեւորին՝ հոն հաստատուելու համար:

—Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէնի օգնական Պ. Նիստ որ ամիսէ մը ի վեր արձակուրդով Անգլիա կը գտնուէր, երէկ իր տիկնոջ հետ Կ. Պոլիս դարձաւ Արեւելեան ճեպընթացով:

ԴԱՐԱՍԻԻ գաւառին զանազան տեղերը ճարակած ախրոդիտեան տենդին առաջքը առնելու համար պաշտօն յանձնուեցաւ Մէնթէշէի թաղապետական բժիշկ Զարիֆ Նաիմ էֆ.ի՝ հազար երկու հարիւր ղրուշ ամսաթոշակով:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Յոյներէն Նիքոլա Ճիզատա փաշա չորս հարիւր ոսկի ղրկեց Յունաց Ս. Պատրիարքին՝ նոյն հասարակութեան պէտքերուն համար:

ԵՐԶՆԿԱՅԻ նախորդ կառավարիչ Թէվֆիք փաշա երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց:

ԴԱՐԱՖԷՐԻԷԷՆ Սարքի Նիքօլա անուն անձը որ ժամանակէ մը ի վեր նոյն կողմերը կ'ապստամբէր, Իւճէ Դարա գետին մօտերը զինեալ վիճակի մէջ ձերբակալուելով, դատական պաշտօնեաներուն յանձնուեր է:

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԷՆ կը հեռագրեն որ թէ՛ տեղւոյն եւ թէ Արղընիի հանրային առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է:

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՊԱՐՏՔԸ.— Լոնտոնի, Բարիզի, Պէրլինի եւ Վիէննայի օսմ. դեսպանները հեռագրած են Բ. Դրան թէ օսմ. միացեալ պարտքի պարտաթուղթերը մեծ յարգ գտած են այդ քաղաքներու սակարաններուն մէջ, ինչ որ հաստատուած է, գնումները օր օրի գոհացուցիչ կերպով աւելնալէն:

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐԻ ՀՐԴԵՀԸ.— Քէօթահիոյ կառավարիչ Ֆուատ փաշա Էսկիշէհիր գացած է՝ հրդեհին նկատմամբ քննութիւն կատարելու, առեւտրական գործառնութիւնները շարունակել տալու եւ այրած շէնքերու վերաշինութիւնը փութացնելու համար:

ԻԶՆԻԿԻ (Նիքիա) լիճը մաքրելու նպատակով ծրագիր մը նկատողութեան առնուած է պետական Խորհուրդին կողմէ: Այդ ծրագիրը պատրաստուելուն պատճառը այն է թէ այդ լիճը բաւական առենէ ի վեր մաքրուած չըլլալով, գարշահոտութիւն առաջ կը բերէ՝ վնասելով շրջականներու բնակիչներուն առողջութեանը:

ՍԻՐՔԷՃԻԻ ոճրին նախնական քննութիւնները աւարտելով, տեղեկագիրը յանձնուեցաւ դատական պաշտօնատանն: Գալէմջեար Ելիա, Միքէ, Նիքօլա ու Ֆոթի իբրեւ հեղինակ ճանչցուած են Թոտորիի սպանութեանը եւ դրամարկղին կողոպտուելուն:

ԴԸԶՏՈՒՐԼԷԻ առջեւ կեցած անգլիական Ալպէքրիա շոգենաւուն մէջ, երէկ, արկած մը պատահեցաւ: Նաւազներէն մէկը կայմին վրայ աշխատած պահուն վար իյնալով գլուխը ջախջախուեցաւ եւ վայրկենապէս մեռաւ:

ԲԱԶԱՐՔԷՕՅԻ մէջ տեղացած անձրեւներէն ճէտրա գիւղախումբին Պէօճէք գետակը յորդած ըլլալով, նոյն տեղացի Պետրոսեան Հաճի Յովհաննէս այդ գետակէն անցած առեն խեղդուեր է: Հովիւ Ռուբէն Յովհաննէսեան ալ, 19 տարեկան, Սախլան գետակին մէջ խեղդուեր է:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ասկէ երեք շաբաթի չափ առաջ տեղական երկու թերթերու մէջ կարդացինք՝ որ Սամոս կղզիէն հելլէն ակադեմական մը նոյն կղզիին մէջ նախապատմական ու հնագիտական խուզարկութեանց առձեռն արդիւնքէ մը հետեւցնելով՝ յայտարարած է որ հետզհետէ կը ստուգուի—թէ Միջերկրականի եւ Արշիպեղագոսի կղզիները ժամանակաւ միացեալ ցամաքի մը պատառներն են —թէ Ճիպրալթարի նեղուցը ետքէն բացուած է — թէ այդ առեններ Միջերկրականը հսկայ դաշտավայր մը կամ սահմանափակ լիճ մըն է եղեր ու ապա շուրջի յորդութիւններէն ծովացեր է եւայլն եւայլն: Դիտական այսպիսի մեծ խնդիր մը՝ որ Քրիստոսէ առջի թուականներուն ալ ունեցած էր բաւական մեծ կարեւորութիւն մը՝ Սամոսցի ակադեմականէն տարիէ մը չափ առաջ նորէն առաջարկուած էր արդէն նորագոյն եւ բազմապատճառ ձեւով մը «Ալէլուեա յԵրուսաղէմ» անուն գիրքին առաջին գլուխին մէջ: Կը հաւաստուի թէ այդ գլուխին մէջ ակնարկուած բազմակողմանի ձեւով դեռ ոչ ուրեք դիտուած է այդ խնդիրը. կը շնորհաւորենք առ այս «Ալէլուեայի» խորհող հեղինակը եւ կը սպասենք իրմէն այս առթիւ լայնագոյն եւ մանաւորագոյն ընդլայնման մը այսպիսի գիտական նիւթի մը վրայ: Կը շնորհաւորենք դարձեալ նոյն հայ հեղինակը մօտերս Ս. Հայրապետէն արժանացած այն բարձր գնահատմանն համար իր վերջին այս երկասիրութեան վրայ, զոր Նորին Օծութիւնն անուանած է «Հաս ոճին եւ գոյնին աննման, ինքն իրեն միայն նման»:

— Սէնիրգէզի Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն երկուքին հրաժարմանը հետեւանօք, Թաղ. Խորհուրդը անոնց տեղ առաջարկած է Մանուկեան Թորոս եւ Գազանճեան Գրիգոր էֆ.ները եւ Պատրիարքարանէ անոնց հաստատութիւնը խնդրած:

— Ս. Պատրիարքը՝ Հ. Մանուէլ վրդ. Քաջունիի մահուան առթիւ ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց երէկ Գալաթիոյ Մխիթարեան վարժարանը, առ Հ. Յովհաննէս վրդ. Թորոսեան: Հանգուցեալին յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուեցաւ՝ ի դիմաց Ս. Պատրիարքին՝ Տ. Մուշեղ վարդ.:

— Ռոպէրթ Գոլէճի նախորդ տնօրէն Տքդ. Ուաշպըրն եւ արդի տնօրէն Մըքթը Կէյթս՝ բրօֆ. Աբրահամ էֆ. Տէր Յակոբեանի հետ երէկ Պատրիարքարան գալով այցելեցին Ս. Պատրիարքին:

— Հանգուցեալ Մասաթիա Գորդագաչեանի յուղարկաւորութեան ալ, այսօր ի դիմաց Ս. Պատրիարքին ներկայ պիտի գտնուի եկեղեցական մը:

— Հ. Մանուէլ վրդ. Քաջունի իր կենդանութեանը փափաք յայտնած ըլլալով որ մարմինը Վենետիկ փոխադրուի եւ իր պատրաստել տուած շիրմին մէջ ամփոփուի, իր միաբանակիցները այդ փափաքը կատարելու համար մարմինը զմռսել տալ որոշած են: Տօքթ. Թորգոմեան էֆ. ուրիշ բժիշկներու հետ այս օրերս պիտի կատարէ այդ գործը: Հանգուցեալը Իտալիոյ Թագ. պատուանշանին ասպետութեան աստիճանը ստացած էր, եւ անդամ էր Բարիզի աստեղագիտական ընկերութեան:

—Ի գիտութիւն բարեպաշտ ուխտաւորներու՝ կը ծանուցուի թէ՝ յառաջիկայ կիրակի, Նոյեմ. 22, Գալֆաեան Ազգ. Աղջկանց Որբանոցին հաստատութեան 37րդ ամեակին առթիւ, Ամեն. Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է Ս. Պատարագ մատուցանել գիւղիս Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին: Յետ Ս. Պատարագի, Ն. Սրբազնութեան հանդիսապետութեամբ հիմնադիր Սրբուհի մայրապետին եւ համայն բարերարներուն յիշատակին համար՝ պաշտօն պիտի կատարուի: Ապա Թափօրը, ըստ սովորութեան, Որբանոց պիտի առաջնորդուի, ուր հանդիսաւոր, աղօթքներ, մաղթանքներ պիտի կատարուին:

Մնամ խորին յարգանօք
Մայր Գալֆ. Ազգ. Որբանոցին
ՔՐԻՍՏԻՆԷ ՄՅՐՏՍ. Դ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Յ. Գ.—Ոսկեղէրի շոգենաւերը՝ ի դիւրութիւն ուխտաւորներուն, նոյն կիրակի օրը առաւօտէն ուղղակի Հալճէ-Օղլու պիտի հանդիպին:

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի Ֆիլիպէ հանգուցեալ Տիկին Վերոնիկ Հարէնցի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս.— Տէր եւ Տիկին տօքթ. Տաղաւարեան՝ 108, Տէր եւ Տիկին տօքթ. Ս. Գույումճեան՝ 108, Տէր եւ Տիկին Կարապետ էֆ. Հարէնց՝ 108, Միհրդատ էֆ. Հարէնց՝ 108, Օր. Արմենուհի Հարէնց՝ 108:

ՄԱՍԻՍ Դրական Շաբաթաթերթի վաղուան թիւին բովանդակութիւնն է.—
Տ. Մելքիսեդեկ արքեպիսկ. Մուրատեանց. Ռ. Յ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ.—Երկու խօսք («Մասիս»ի նոր վիպակին թարգմանութեան առթիւ) ՋԻԹԻԼ-ՍԱՐԱՅ.—Կրօնք եւ բարոյական. ՀԱՐՄԱԿ.—Աղջկան մը Օրագրէն քաղուած. ՄԱՐԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ.—Բասքուալա Իվանօվիչ (Վէպ) ԲԻԷՌ ԼՈԴԻ. Թարգմ. ՋԻԹԻԼ-ՍԱՐԱՅ.—Տարակուսանք (Բանաստեղծութիւն) Մ. Ա. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ.—Խմբագրական Զեկոյց:

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 2 դեկտ.— (Յապաղած հեռագիր).—Կէս-պաշտօնական Ֆրեմտէնպլատ կը հերքէ ռուս լրագիրներուն այն հրատարակութիւնները որոնցմով սխալ կերպով Աւստրիա-Հունգարիոյ կը վերագրեն սլաւական թշնամական քաղաքականութիւն մը:

— (Յապաղած հեռագիր).— Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը, չեխ երեսփոխաններուն պահանջմամբ, կատարեց հարցապնդումներուն ընթերցումը որ չորս ժամ տեւեց: Յետոյ Ժողովը, գերման երկու երեսփոխաններուն ընդդիմութեանը հակառակ, վիճաբանեցաւ երիտասարդ-Չեխերու առաջարկութեան վրայ՝ հիմնական օրէնքին 14րդ հատուածին փոփոխութեանը մասին: Այդ վիճաբանութեան պահուն չեխ-արմատական Պագս ճառ մը արտասանեց որ չորս ժամ տեւեց: Նիստը վաղուան յետաձգուեցաւ:

ՎԻԷՆՆԱ, 3 դեկտ.— Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը, երկար վիճաբանութենէ մը ետքը, 70ի դէմ 135 ձայնով մերժեց՝ հիմնական օրէնքին 14րդ հատուածին փոփոխութեան վերաբերեալ բանաձեւը: Նիստը վաղուան յետաձգուեցաւ:

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Սքուբչինան վերսկսաւ իր աշխատութիւններուն:

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ռումանիոյ կառավարութիւնը օրինագիծ մը ներկայացուց Երեսփ. Ժողովին՝ 600,000 ֆր.ի վարկ մը բանալու Ռումէլիի՝ ռումանական համայնքներուն մէջ եկեղեցիներ եւ վարժարաններ կառուցանելու համար: Երեսփոխանները ջերմապէս ծափահարեցին նախարարութիւնը:

ԲԷՇԹԱ.— Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ ընդդիմադիրները շարունակեցին խափանել վիճաբանութիւնները: Նիստը փակուեցաւ ժամը 7 ու կէսին, առանց նկատողութեան առնելու օրակարգի խնդիրները: Նիստը շաբաթ օրուան յետաձգուեցաւ:

ԲԱՐԻԶ.—Տրէյֆիւսի գործին վերաքննութեան յանձնաժողովին տեղեկաբեր Պ. Մէրսիէ ծանոյց թէ տասը օրէն պիտի տայ տեղեկագիրը Տրէյֆիւսի աղերսագրին համար, որով վերաքննութիւն կը խնդրէ:

—Երեսփ. Ժողովը ընդունեց ծովային Նախարարութեան ելմտացոյցը եւ ձեռք առաւ ելմտական Նախարարութեան ելմտացոյցը:

—Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովը աւարտեց դահլիճին յայտարարութեան վիճաբանութիւնը եւ 117ի դէմ 284 ձայնով վստահութիւն յայտնեց նախարարութեան:

ՄԱՏՐԻՏ.— Վիլլավէրտէի դահլիճը հրաժարեցաւ:

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Իբրեւ անհիմն կը հերքուին Ռուսիոյ կայսեր հիւանդ ըլլալու մասին եղած զրոյցները:

ՊԷՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ Խորհրդարանը բացուեցաւ գահաճառով մը զոր կարդաց նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը: Գահաճառը կը յայտարարէ թէ Գերմանիա բարեկամական յարաբերութիւններ ունի բոլոր օտար տէրութեանց հետ: Կը յարէ թէ քաղաքական ծանր խնդիրներու մէջ գերման կառավարութիւնը մասնակցած է ծանր կնճռոտութեանց առաջքը առնելու գործին: Գահաճառը կը յիշէ Վիլհէլմ կայսեր տեսակցութիւնը Աւստրիոյ եւ Ռուսիոյ կայսրերուն եւ Իտալիոյ Թագաւորին հետ, տեսակցութիւններ որոնց առթիւ նորէն հաստատուեցան բաղձանքը ու յոյսը պահպանելու խաղաղութիւնը, ժողովրդեան բարգաւաճման այդ մեծ բարիքը, վտանգաւոր շփոթութեանց դէմ:

ՍԱՐԱՅԵՎՕ.— Հեղեղանման անձրեւներու հետեւանքով ամբողջ երկրին մէջ ողողումներ պատահեցան: Թրէնովայի մէջ երկու կամուրջներ քանդուեցան հեղեղներէն: Թրէպինէէ մասամբ ողողուած է: Մոսթարի եւ Կապէլլայի միջեւ երկաթուղիի վրայ հաղորդակցութիւնները դադրած են:

ՑԵԹԻՆԻԷ.— Վերջին օրերու հեղեղանման անձրեւներուն հետեւանքով բոլոր գետակները յորդեցան: Քանի մը կամուրջներ քանդուեցան: Երկրին զանազան կէտերուն միջեւ հաղորդակցութիւնները ընդհատուեցան: Շքոտրայի լիճին ջուրերը յանկարծ բարձրանալով ողողեցին շրջականները: Ուլքէքա, Շքոտրա ու Վիրպազար քաղաքները ողողուած են: Մարդու կորուստ չկայ:

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՊԷՐԼԻՆ, 3 դեկտ.— Գերմանիոյ Խորհրդարանին նստաշրջանը, այսօր, բացուեցաւ: Վիլհէլմ կայսրը ներկայ չէր: Նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը կարդաց գահաճառը որ կարեւոր բան մը չի պարունակեր:

ՀՌՈՄ.— Բուռն վիճաբանութենէ մը եւ Նախարարապետ Պ. Ճիոլիթթիի մէկ ճառէն ետքը, որով դահլիճին ծրագրին քանի մը կէտերը կը պարզէ, Երեսփ. Ժողովը 117ի դէմ 284 ձայնով վստահութեան քուէ տուաւ դահլիճին:

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ Թագաւորը դեկտ. 9ին Լիզպոնա պիտի ուղեւորի:

ԲԱՐԻԶ.— Տրէյֆիւսի գործին վերաքննութեան յանձնաժողովը գրեթէ աւարտեց իր աշխատութիւնը: Տեղեկագիրը քանի մը օրէն պիտի աւարտի: Տրէյֆիւսի նոր գործին շահեկան մէկ կողմը պիտի ըլլայ Ռէնի դատին գլխաւոր վկաներէն եւ ամենէն եռանդուն շահագրգռուողներէն մէկին յետս կոչումը:

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ.— Նիւ-Եորքէն առնուած լուրերու նայելով ցորենի գիները բարձր են: Փակման գինն է 6/2:

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճարոնական դեսպանատունը կը հերքէ այն զրոյցը թէ համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլայ Ռուսիոյ եւ Ճարոնի միջեւ:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Բանամայի ժամանակաւոր կառավարութիւնը վերջնապէս ստորագրեց Բանամայի ջրանցքին դաշնագրութիւնը:

ԹԻՖԼԻԶ.—Կովկասի ընդհանուր փոխ-վարիչը նկատողութեան առնելով Թիֆլիսքի Լիսքոք եւ ուրիշ երկու լրագիրներու ընթացքը, անոնց առջի երկուքը երկու ամսուան դադարման դատապարտեց. իսկ երրորդը պիտի չկրնայ հրատարակել մամուլի կանոնագրութեան 97 ու 98րդ յօդուածներուն մէջ յիշուած տեղեկութիւնները:

ԹՐԻԵՍԹԷ.— Ծանրաչափը երեսունըվեց տարիէ ի վեր այսքան չէր իջած: Ադրիական ծովին մէջ սաստիկ փոթորիկ կը տիրէ: Ֆիումէի մէջ փոթորիկը մէկ ու կէս միլիոն ֆր.ի վնաս պատճառեց:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 20 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ռ.	95	20 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	95	24
Ամէնէն վար գին	»	95	16 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի զոգ.	Ֆր.	137	50
Ամէնէն բարձր գին	»	137	87
Ամէնէն վար գին	»	137	50

ԲԱՑՈՒՄ 21 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Ք. Դ.	95	25
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	137	25
Շիրքէթի Խայրիէ		80	—
Օսմանիէ		—	—
Րէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		484	50
Տէրքօզ		258	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	80
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	50
» ժուիսանս		2	—
» պարտաթուղթ		485	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		501	—
Թրանսվալ		113	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		266	—
Ավրիոմ		73	50
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		13	07
« պարտաթուղթ «		515	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	17 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտեկոս չէք	մարք	18	69
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	88

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	03
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Ցոլ էմբէրիալ	»	89	30
Քրիմըզ	»	51	—
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	38
Մէթալիք	»	—	—
[illegible]	Օ. Ռ.	8	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	89	15
Միացեալ պարտք բաց	86	75
Միացեալ պարտք գոց	87	50
Օսմանեան Պանքա	14	—
Թուրքական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	50
» Մոնոփոլ	45	—
Պուլկարական 1888	93	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	103	50
Օմինիալ	105	—
Թրանսվալ	4	37
Զայտին երկաթուղի	15	—
Փոխանակագիր	25	400

ԲԱՐԻԶ, 3 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	55
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	88	65
Միացեալ պարտաթուղթ գոց.	»	88	65
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	603	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	138	75
Օսմ. Մաքսատուն	»	462	—
Օսմ Րէժի	»	382	—
Բրէօրիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Թուրք Լոթէ	»	1135	—
Իտալական Ռանթ	»	104	15
Սպանիական արտաքին	»	90	67
Թրանսվալ	»	113	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	195
[illegible]	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 3 Դեկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	70
Ռումէլի երկաթուղի	»	144	—
Օսմ. Րէժի	»	355	—

ՊԷՐԼԻՆ, 3 Դեկտեմբեր

Թուալը	Ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	144	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	245

ՊՐԻՒՍԷԼ, 3 Դեկտեմբեր

Միացեալ պարտք	87	80
Ռումէլի երկաթուղի	136	75

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆ
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԶԱՆԱԶԱՆ
ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆԸ, ամենէն շատ քինքինա պարունակող սա կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժէրիական հողի յատուկ տունկերով: Իր կազդուրիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը: Առտուն անօթի փորանց կամ ճաշէն առաջ առնուած սան՝ բարերար ազդեցութիւն մը կ'ունենայ: Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուս սպառած ուժերը կը վերանորոգուին եւ տենդէ զերծ կը մնայ:

Ծանօթ. — Անխիղճ խարդիկ մեր վաճառողներէն կեղծած ըլլալնուն Ամէր Պիքօն՝ սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կուտանք առաջնակարգ տուներու միայն դիմել, որպէս զի կեղծիքը չառնեն. պէտք է պահանջեն որ շիշը Ինիթան տէ Փապրիքան դրոշմը կրեն:

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ
Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ:
Պ. Պ.

Բ. Պանամի	Ղալաթիա
Ա. Ռէչչիա	»
Էքոնոմիք Գոօբէռաթիվ	Ղալ. եւ Բերա
Ռոզարիօ Սիւաօնէ	»
Բարատօբուլօ եւ Մէլէթիատէս	»
Ժ. Սթավրօբուլօ	»
Բօթթաքի եղբարք	»
Վէնսան Պասապեան (դեղավճ.)	Կ. Պոլիս
Մէհմէտ Քեազիմ	» »
Տ. Մեզիքքի որդի եւ Ընկ.	» »
Մ. Մեզիքքի	» »
Թ. Լինօ	» »
Պ. Սէֆէրեան	» »
Ժ. Վոնթիզիանօս եւ Ընկ.	» »
Էմիլ Լանդրան	Բերա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբ.ք եւ Ընկ.	»
Թ. Սաւրէնեան	Բերա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա
Պօն մարշէ	Բերա

եւն. եւն. եւն. 2—25

AMER PICON
PHILIPPEVILLE
G. PICON
AMER PICON

Ա Ճ Ո Ւ Ր Դ

Օսմ. Կայս. Պանքայի հրամանով եւ հաշւոյն, պարսկական գորգերու, Ֆէրրահանի, Խորասանի, Քիւրտիսթանի, հին եւ նոր, մետաքսէ սէճճատէներու, եւն. մեծ քարդի մը աճուրդի դրուած է: Ամէնէն աւելի գին տուողին պիտի տրուի, կանխիկ վճարումի փոխարէն, օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով: Աճուրդը տեղի պիտի ունենայ մեծ Նոր Խանի մէջ, Զաքմաքճըլար Եօգուշու, Պոլիս, յառաջիկայ դեկտ. 9 չորեքշաբթի օրէն սկսեալ եւ հետեւեալ օրերուն մէջ, կէս օրէն յետոյ ժամը 1ին:

Է. ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ
Քոմիսէօր-Բրիզէօր
Կ. Պոլիս, 30 Նոյ. 1903 3—4

ՏՈՒՔԹ. Ս. ԹԷՐՁԵԱՆ

Շատ տարիներ յաջողութեամբ բժշկութիւն ըրած եւ մեծ փորձառութիւն ստացած ըլլալով, այս անգամ Իզմիր հաստատուած է: Կը բնակի Հայոց Թաղին մէջ, մեծ փողոց, թիւ 43 տունը: Խնամքով կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ եւ կը կատարէ վիրաբուժական ու մանկաբարձական գործողութիւններ: Ամէն օր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատները, ինչպէս նաեւ ուրբաթ կէսօրէն վերջ դիմող բոլոր հիւանդները:

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(ճիշդ [illegible] դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ: Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ակռաներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն:

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին:

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԼԵՒՈՆ Ժ. ԹԸՄԱՃՕՂԼՈՒ
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ, չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ կուբոններ կը գանձէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, սակարանի գործողութիւններ կը կատարէ ամէն տեսակ արժէթուղթերու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակահանութեան, տարբէններու ստուգութիւնը ձրի կը կատարէ, եւ այլն:

Ի Լ Ա Ն
Խազինէի խասսաի Շահանէ

Խազինէի խասսաի շահանէ իչուն մուղթազի օլան զէյթուն եաղընըն մահը հալ ռասմինըն երմի աէօրտիւնճի բազար իրթեսի կիւնի ըհալէի էվվէլիյէսի վէ երմի ալթընճը չարշէնպէի կիւնիւնէ գատար խիւզան իւչ թէնզիլիլի պիլգապուլ էճվմը մզգիւրտէ ըհալէի գաթիէսի իճրա գըլընաճաղընտան իթթաա թալիպ օլանլարըն թէքմինաթ աքչէսինի վէ եա մէօթէպէր քէֆալէթնամէլէրի միւսթասհապէն էճվմ մզգիւրէտէ նիհաեէթ սաաթ օնա գատար խազինէի ճէլիլէի միւշարիւլէյհաեա կէլմէլէրի: 1-3
Ֆի 19 Թշրինը սանի 319

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հունգարական** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԵՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չահարաժնի մասնակցութեամբ եւ եռամսեայ տոկոսի սակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանկոց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ թոշակի տարբեր ձեւերու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ, Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՃԱՆԱՉՈՒԱԾ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՌՈՊԵՐԹ Զ. ՖԱԼԿԱՆԵՐ
Պոլիս Պալըգճեան խան

HUILE de HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցոյանի է թէ մորիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (երիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ եւ կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, եւ որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անստգիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն եւ Բարիզի Ինիօն տէ Ֆարմիսիէն ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բժշկական բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն եւ նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մորիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու եւ դեղավաճառներու քով։

EMULSION HOGG

Իբոֆոսֆաթ տը ջօ եւ սուտ կը պարունակէ

Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Քասթիլիօն Բարիզ։ Մեծաքանակ կը ծախուի Էտուար Շաննիի քով, Նուրոսմանիէ խան, Պոլիս։ 21—30

ՍԱԼԱՄԱՆԴՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Դրամագլուխ եւ պահեստ

ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ. գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Դրամատ.

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Դարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4
9—104

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ

Ն. ՊԱՖՐԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊԱՏՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Դեկտ. 7ին Սիռէֆաքի, Սեւ ծովէն։

ԲԵՌՆՈՒՄՆԵՐ

Դեկտ. 8ին Սիռէֆաքի, աղ. Մարսիլիա։

Տեմեջք ապրանք Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Պարմաքապիի Թոփ Հանէ Պարթաֆ ... 513 Թ. ՈՒԶՊՈՒԼ

ՇԻՐՔԷԹ-Ի ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1903 Նոյեմբեր 5/18էն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Վոսփորէն կամուրջ

2 —	Արնվ. գրչ. օրթ. պէշիք.	22
2 —	Պէպէք չէնկ. պէյլ. գուզղ. պէշիկ.	19
1 45	Եռիմ. մէզպ. պէօյ. Թրպ. եէնք. էմիրկ.	40
2 20	Սթէն. միրկ. բ. հիսար պէպէք արնվ. Դրչ. Օրթ. Պէշկ. Դպթշ.	
1 45	Պէյք. բշպ. չպուգ զանլ. ան հիսար զանտ վ. նի. չէնկ. պէյլ. գուզղ	44
2 30	Եռմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. ենք. սթէն. միրկ. պշկ.	46
3 10	Միրկ. բ. հիս. պէպէք. Արնվ. գրչ. օրթ. պէշիքթաշ	45
3 —	Ա. հիսար զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզղ. պէշկ. Դպթշ.	34
2 20	Ա. Ք. զավագ եռմ. մէզր. պյրտ. Թարպ. պէյք. բաշպ. չպգլ. զանլ. ա. հիսա զանտ. օրթ. պէշ.	41
3 50	Ա. հիսար զանտ. վա ի. չէնկ. պէյլ. գուզղ. պէշիքթաշ	39
3 15	Եռմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. ենք. սթէն. էմիրկ. պէշիկթաշ	50
4 5	Միրկ. բ. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. զապաթաշ	40
4 50	Ա. հիսար զանտ. պէպէք արն. չէնկ. պէյլ. օրթ. պէշկ. Դպթշ. սիրքէճի	19
4 15	Ք. Ա. Գավագ եռմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. սթն. միրկ. բ. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ.	37
5 —	Պէյք. բաշպ. չպուք. զանլ. ա. հիսար զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. պէշկ.	44
6 —	Պէպէք արնվ. գրչ. չէնկ. պէյլ. օրթ. պշկ. զապաթաշ սիրքէճի (այս երթեւեկը մինչեւ դեկտեմբեր 10 պիտի շարունակուի)	46
5 45	Եռմ. մզրպ. պյրտ. Թրպ. ենք. միրկ. բ. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ.	38
6 —	Պէյք զ բշպ. եէնիք. սթն. զանլ. միրկ. բ. ա. հիս. զանտ. պէպէք Արնվ. գրչ. չնկ. պէյլ. օրթ. Գուզղ. պէշկ. զպթ.	22
8 5	բ. ա. հիսար զանտ. արն. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պշկ. զապաթաշ	43
7 35	Եէնմ. մէզրպ. պէօյք. Թարպ. պէյք զ եներք. սթն. միրկ. Ք. հիս. պէպ. ա ն. գրչ. օրթ. պշկ.	34
8 23	Ք. ա. Գավագ մզպ. պյրտ. Թրպ. պէյք. բշպ. չըպուգ. զանլ. ա. հիսար զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկ.	39
9 30	Եէնիմ. մէզր. պէօյտ. Թրպ. եէնք. սթն. միրկ. բ. հիսար պէպէք արնավուտքէօյ գրչ. օրթ. պէշքթ.	45
10 15	Պէյքօզ եէնիք. զանլ. ա. հիսար. զնտլ. չէնկք. պէյլ. գուզկ. իւսկ.	44
10 50	Միրկ. օրթ.	50
10 50	Վանի. գրչ. պէշիքթաշ	19
11 15	Պէպէք	22
10 20	Ք. Ա. զավագ եէնիմ. մէզպ. պէօյիւքտ. Թարապ. ենիք. միրկ. բ. հիս. պէպէք արնաւ. օրթ. պէշիկթաշ	37

Կամուրջէն Վոսփոր

2 30	Պէշիքթաշ օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք բ. հիս. միրկ. սթն. եէնք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. եէնմ. բ. ա. զավագ.	37
3 5	Պէշիք. օրթ. արնվ. միրկ.	40
3 15	Դապթշ. պէշթ. գուզղ. օրթ. պէլ չնկ. գրչ. արնվ. պէպէք զանտ. ա. հիսար բ. հիս. միրկ. զանլ. սթն. եէնք. բշպ. պէյքօզ.	22
3 30	Իւսկ. գուզղ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտ. ա. հիս. զանլ. չպուգը բշպ. պէյքօզ	44
4 10	Պէշկթ. չնկ. ա. հիսար	19
4	Դապթ. պշթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք բ. հիսար միրկ. սթէն. եէնիք. Թարպ. պէօյք. մէզ եէնմ.	38
5	Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք (այս երթեւեկութիւնը մինչեւ դեկտեմբեր 10 պիտի տեւէ)	
5 15	Դապաթաշ պէշկթ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զնտլ. ա. հիս. զանլ. չպուգը բշպ. պէյք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. եէնմ.	34
6	Դապթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. բ. հիս. միրկ. սթն. եէնք. Թրպ. պէօյ. մէզպ. եէնմ. բ. ա. զավայ	39
6 40	Պէշիկթ. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպէք զանտ. ա. հիսր. զնլ. բ. հիս.	19
7 10	Պէշիկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք բ. հիս. միրկ. եէնք. պէօյզօգ Թրպ. պէօյիւք. մէզպ. եէնմ.	45
8 45	Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զնտլ. ա. հիս. զանլ. չըպուգը բշպ. պէյքօզ	44
9	Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք բ. հիս. միրկ. ... բ. Թրպ. պէօյք. մէզպ. բ. ա. զավագ	37
9 55	Դապթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. բ. հիսար միրկ.	50
10 30	Պէշկթ. միրկ. սթն. եէնք. Թրպ. պէօյք. մէզպ., եէնմ.	49
10 10	Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի.	19
10 20	Պէշկթ. զանտ. ա. հիս զանլ. չըպուգը բշպ. պէյք. մէզպ. բ. ա. զավագը	40
10 35	Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք	22
10 50	Դապթ. պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկէլք. վանիք. զանլ. ա. բ. հիսար պէպէք	39
11 25	Պէշթ. պէյլ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չըպուգը եէնք. բշպ. պէյք.	45
11	Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. բ. հիս. միրկ. սթն. եէնք	38
11 25	Միրկ. եէնք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. եէնմ.	46
12	Միրկ. եէնք. Թրպ. պէօյք. եէնմ.	50
11 45	Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպէք բ. հիսար միրկ. սթն. եէնք. պէյք.	44
11 50	Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտ. ա. հիսար	31
12 10	Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք	22
12 10	Իւսկ. գուզկ. չէնկ. զանտ. արնվ.	19

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի Պօրտօյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանեցող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Լամսէգ	3000	Թիպս	2500
Անտիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Փամեոլոս	3000	Բէրս	2250
Ճարոս	3000	Մէֆիսօ	2000
Օսմանլի	3000	Կարրնի	1500
Մարքօթիս	2500	Կէպլէտ	1500

Միլօօ շոգենաւը, Յասպահտ Թոմսըն, ամսոյս դէպի 22ին Լիվըրբուլէն հոս կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ք. Վ. ՈՒԻԹՈԼ Ա ԸՆԿ.
Զուլֆէքեար խան
ԱՆՏՐԻՍ ՄՕՍ Ա ԸՆԿ.

184 31. Ճէյրի Հարբի Լիվ...

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի եւ Նէւեորքի միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Քէմբրնիա	18900	Պրլօնիա	5592
Քարօնիա	18900	Փալմայրինա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Փավիա	2945
Իվէրնիա	8845	Թրիփօլի	2935
Ումպրիա	8128	Սիպիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2555
Սէրվիա	7392	Ալէքսօ	218
Ուլթոնիա	7269	Էքրպալոն	16

Դիմել առ ԺՈԼԻ Ա ՍԻՕԿՐ

Joly et Seagor

Մէյտանճըգի խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա ... փողոց 135

Արտօնատէր ՃԱՐԵՀ ՊՈՒԽՈՒՍՈՒՇԵԱՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 Հիճրէ 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՔՈԼԻՍ ԵՆԻ խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա

Պ. ... Պոլսոյ կողմէ Օսմ. Պանքայի ... ԵՆԻ համբ ... փողոց Օսմ. ... դէմ։

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմէ Պ. Ի. Ձաքեան
Մարբուէճիլար Զարգար խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներուն համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Ցուլիս

Դշ. 18/1	Օէվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապալուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռդ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 20/3	Օտեսայէ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 22/5	Մէթելին, Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա, ժամ. 10ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 23/6	Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօր ի։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

- Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին (2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
- Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռեւ (2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
- Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2 (2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

Սկիւտար Զարըը պօշը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ՋՂԱՅԻՆ ԷՔ

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամենէն չնչին պատճառով շատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ եւ եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել տալու հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ եւ մինչեւ իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտներու եւ ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են առնուազն հիւանդութիւնն եւ կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց ապօրինաւոր դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակին ալ շատով կը բժշկուի թէ հիւանդը կանոնաւորապէս գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերը եւ ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ եւ վերջնականապէս կը բժշկէ երկար ժամանակ կինայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու եւ ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքնութիւնը, ձանձրոյթ, յիշողութեան տկարութիւնը, խելագարութիւնը, մռայլութիւնը, խռովքը, անկարգութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարմինը, ... ձեռքը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարաշնչութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու եւ դեղագործներու մէջ։

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս ու ինֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր։ Եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՔԹ. ՄԹԻՒՔՈՒԼԻՍ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՔԱՐԱԾԽԻ ՆԱՒԵՐՈՒ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ընդմէջ Հուլի եւ Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Ֆօմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Բօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Ֆօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Կարլօ	898	Լիբօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ֆիգօ	1735
Արիոսգօ	2271	Կիտօ	4311	Լիտալկօ	1581	Միքատօ	3537	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Կօմինօ	937	Լինտաւ	3720	Միլօ	1057	Սբէրօ	1266
Պորտօինօ	1264	Կուրօ	2383	Լօրալդօ	3600	Մոնթէվիտէօ	1735	Թասսօ	1328
Պրաւօ	1078	Կրակօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըլինօ	841	Կինարօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Բըֆֆալօ	4431	Հալօ	2464	Իտալօ	5540	Օթիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Պէյրօ	1671	Հելտօրատօ	1320	Ժիւնօ	1060	Օթէլլօ	4035	Թօրքուօ	487
Պայիրոն	1837	Հօրագօ	1841	Քիլսօ	1058	Օրլանտօ	1538	Ուրպինօ	2429
Պամէօ	1244	Հիտօ	954	Քոլբրինօ	2367	Պալերմօ	1637	Վասգօ	1914
Պաքօ	1094	Հինտօսթան	1828	Քովինօ	1700	Բոլօ	510	Վօլօ	1289
Չիրակօ	2729	Ճամայկօ	849	Լէօ	1053	Բիզարօ	2229	Վոլթուրնօ	2396
Օրսէրօ	1831	Ֆրանկֆուրթօ	4032	Լէբանտօ	2272	Բինալտօ	1568	Եէսօ	1850
Դիօ	2697	Կապլիկօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Բոլլօ	1613	Զէրօ	1809
Պոլոնատօ	4235	Կիտալօ	1243	Լորէնցօ	3191	Բոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս հասած է․ Քլիօ շոգենաւը, նաւապետ Սըննկ։

Ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս կը սպասուի Հօրաչիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ. դեկտեմբեր 13ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒՐԻՔԶԸՆ
Թիւ 23—24 ... Մեյտանճը խան ... 277

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի (202)

ՖՕՐԹՈՒՆԷ ՏԸ ԲՈՒԱԳՕԲԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Թ

Մաքսիմ յուզումէն տժգունած էր. արդարեւ իրաւունք ունէր յուզուելու։ Միեւնոյն ատեն կ'իմանար թէ Ռոպէր տը Բարնոէլ անմեղ էր ու միայն Վինեարի անպատիւ գործ մը ըրած էր։

Հարկ էր արդարադատ ըլլալ, բան մը որուն համար չվարանեցաւ վայրկեան մը։

—Կը ճանչնա՞ք ձեր գրած նամակը, հարցուց Մաքսիմ։

—Այո՛, Վինեարի տուն տարած այդ նամակը։ Ինք ալ պիտի ճանչնայ։ Բառ մը չփոխեցի իր թելադրած նամակէն։

—Ուրեմն ինծի հետ եկէք։

—Ո՞ւր, եթէ երբեք համարձակութիւն չըլլայ հարցնելը։

—Մօրեղբօրս Պ. Տօրժէրի տունը։ Կ'ուզէ շնորհակալ ըլլալ ձեզի։

—Իմ ուզածս ալ տարիքս է։ Եթէ երբեք տարիքս դժգոհութիւն առաջ բերէ Վինեարի մասին...

—Եկէք, պարոն, լաւ գործ մը կատարելու։ Կ'երդնում որ պիտի վարձատրուիք։

Կոլոբարտէն հաւանեցաւ. Մաքսիմ անոր թեւը մտաւ։

Ժօրժէ մորկ ըրած էր անխօս, բայց դիմագծութիւնէն կը հասկցուէր թէ ըմբռնած էր ըսուածները։

Սիւրէնի փողոցէն սկսան յառաջանալ, ու Պ. Տօրժէրի բնակարանէն երկու հարիւր քայլ հեռու, Մաքսիմ նշմարեց Վինեարին, որ հակառակ ուղղութեամբ դէպի իրենց կողմը կու գար։

Մաքսիմ անոր առջեւ պիտի վազէր, քիչ մը առաջ լուրը յայտնելու, բայց Վինեարի ալ նշմարած էր Մաքսիմն ու հանդիպակալը։

Ուստի Վինեարի ճամբան փոխեց ու սկսաւ փախչիլ։

—Ա՛հ, շատ զարմանալի է տարիքս, գոչեց Կոլոբարտէն։ Հիմա այդ պարոնը խոյս կու տայ, երբ ինծի կը հանդիպի։ Կը վախնայ ձեզի խոստովանելէ թէ տասնօք յարաբերութիւն ունեցած է ինծի պէս խեղճ մարդու մը հետ։ Կ'ամչնայ ատոր համար։ Լա՛ւ։ Օրին մէկը պիտի հասկցնեմ անոր։

—Այո՛, գոչեց Մաքսիմ, կ'ուզէ հեռու մնալ մենէ։ Ամէն ինչ գուշակեց, երբ թեւ թեւի տեսաւ մեզ։ Կ'աղաչեմ, աճապարենք։ Վայրկեան մը իսկ պէտք չէ կորսնցնեմ, մօրեղբօրս ներկայացնելու համար ձեզ։

Կոլոբարտէն գոհ չէր իր նախկին բարեկամէն՝ Վինեարիէ, ուստի հետեւեցաւ Մաքսիմի, առանց հոգ ընելու թէ Պ. Տօրժէրի հետ ունենալիք իր տեսակցութիւնը ցաւալի հետեւանքներ պիտի ունենայ ապերախտ Վինեարիի համար։

Հայր Տուլըվան աչքերը խոշոր բացաւ, Ժօրժէն նոր հագուստներով տեսնելով, բայց իր զգացած զարմանքը արգելք մը չեղաւ որ Մաքսիմի չյայտնէ Պ. Տօրժէրի տուն դարձած ըլլալը։

—Պարոնը իր աշխատութեան գրասենեակին մէջ կը սպասէ։

Այդ պահուն կառք մը կանգ կ'առնէր կառանցիկ դրան առջեւ, եւ հայր Տուլըվանի զարմանքը ապշութեան փոխուեցաւ, երբ տեսաւ կառքէն իջնելը Ռոպէր տը Բարնոէլի, որ ձեռքը տուաւ Եսթէր կոմսուհիին, օգնելու համար։

—Ճիշդ ատենին կը հասնին, մրմնջեց Մաքսիմ, զանոնք դիմաւորելու համար յառաջանալով։

Կոմսուհին կրթնած էր Պ. տը Բարնոէլի թեւին վրայ, Մաքսիմ Տօրժէր յուզուած, Ժօրժէ ուրախութեամբ զեղուն ու Կոլոբարտէն անհամբեր. բոլոր այդ անձերը պատկեր մը կը ձեւացնէին, զոր պակուցիչ երեւոյթով կը դիտէր։

Տեղը յարմար չէր բացատրութեանց։ Մաքսիմ աղչունեց կոմսուհին, լուռ սեղմեց Ռոպէրի ձեռքը եւ մեղմաձայն ըսաւ.

—Մօրեղբայրս հիմա պիտի ընդունի ձեզ։ Յաջողութեան վրայ ապահով եմ։ Ժօրժէ պիտի օգնէ մեզի։ Նախախնամութիւնը իմ դիմացս հանեց այնպիսի մարդ մը, որ վճռական վկայութիւն մը կը բերէ իր հետ, յարեց Մաքսիմ, նայուածքով մատնանիշ ընելով պատին փակած համակալը։

—Օ՛հ, վեր ելլենք, ըսաւ տիկին Եսթեր։

Շատ տժգոյն էր կոմսուհին, թերեւս նուազ տժգոյն քան Բարնոէլը, որուն դէմքը գերութեան երկարատեւ անձկութիւններուն հետքը կը կրէր։ Կոմսուհին հաստատ քայլերով կը յառաջանար, իսկ Պ. Պորիսոֆի բանտարկեալը ոչինչ կորսնցուցած էր իր հպարտութենէն։

Կը տեսնուէր թէ ներողութիւն խնդրելու եկած չէին անոնք, այլ արդարութիւն։

Մաքսիմ հաստատամիտ հարիւրապետի մը կերպարանքը ունէր, որ իր զինուորները կռուի կ'առաջնորդէ. բանիմաց կերպով կատարեց յառաջխաղացումը։

Մաքսիմի կողմէ տրուած նշանի մը վրայ, Ժօրժէ, որ գիտէր տան ամէն կողմերը, առաջէն սկսաւ քալել. Կոլոբարտէն ետեւէն միայն ու Մաքսիմ անոր միացաւ։

Խնդիրը տան բակէն անցնիլն էր, ծառաներուն աչքին տակ, որոնք շատ պիտի զարմանային այս անակնկալ թափօրին վրայ։

Բարեբաղդաբար տիկին Մարթինօ պատուհանը չէր գտնուէր, ու գետնայարկի բակին մէջ չէին այն երկու անձերը որոնք հոն կ'ըլլային սովորաբար։

Այդ ծառաները զինետուն գացած էին, իրենց կիրակին անցընելու համար։

Միայն դռնապանը իր պաշտօնին վրայ կը գտնուէր, որ մեծապէս զարմացած ըլլալուն, մոռցաւ զանգակը հնչեցնել, այցելուներուն գալուստը ծանուցանելու համար։

Մեծ սանդուխին վրայ ոչ ոքի հանդիպեցան, ուստի Ժօրժէ զանոնք առաջնորդեց սպասման սրահը, որ Պ. Տօրժէրի աշխատութեան սենեակին մօտ կը գտնուէր։

Այդ սրահը պարապ էր, բայց սեղանատունը մինակ չէր, որովհետեւ աշխատութեան սենեակին դռնէն, ուր երբեմն ճամբու դրած էր Ռոպէր տը Բարնոէլը, կը լսուէր Պ. Տօրժէրի ձայնը, իր ամենէն բարձր աստիճանին հասած։

Վճռական վայրկեանը մօտեցած էր։ Մաքսիմ չվարանեցաւ բնաւ։

— Պարո՛ն, գիտեմ թէ ազնիւ մարդ մըն էք դուք եւ կրնամ բոլորովին վստահ ըլլալ ձեր աջակցութեան վրայ՝ ծանրակշիռ պարագայի մը մէջ, ըսաւ Մաքսիմ, խօսքը Կոլոբարտէնի ուղղելով, որ չուարած էր։ Իմ բարեկամներէս մէկուն պատիւը մէջ կը խաղայ, խնդրեմ հոս կեցէք այս տղուն հետ, մինչեւ որ ձեզ կանչեմ։

Կոլոբարտէն բոլորովին շփոթեցաւ, պիտի նախընտրէր առնել քալել, բայց չէր կրնար դէմ կենալ, երբ իր զգացումներուն դիմում կ'ընէին։ Խոստացաւ կատարել ինչ որ կը խնդրէր իր առաջնորդը։

Մաքսիմ, ապահով իր առաջ բերելիք ազդեցութեան վրայ, առանց այլեւայլի բացաւ Պ. Տօրժէրի աշխատութեան սենեակին դուռը, մէկդի քաշուեցաւ, կոմսուհիին ճամբայ տալու համար, որ խօսուէր թէ Բարնոէլի թեւէն չէր բաժնուած, ու անոնցմէ ետքը ինք ներս մտաւ անմիջապէս։

Թատերական տեսարան մը կը պարզուէր։

Ալիս, որ թիկնաթոռի մը վրայ փռուած կը հեծկլտար, ոտքի ելաւ։ Պ. Տօրժէր, որ մեծ ոգեւորութեամբ քարոզ կը կարդար աղջկան գլխուն, ետին դարձաւ եւ զայրոյթի ճիչ մը արձակեց, Մաքսիմի բերած այցելուները նշմարելով։

(Շարունակելի)